

Virolahden Tulkit

Virolahden Tulkit ry
Sukuyhdistyksen
tiedotuslehti 15.6.2012

18

Virolahden Tulkit 18

Virolahden Tulkit ry • Sukuyhdistyksen tiedotuslehti • 15.6.2012

Sisältö

Puheenjohtajan mietteitä:

Lehteä, verkottumista ja lohkopiirakkaa	3
Esittelemme: Matti Hirvikallio	
– poliitikko ja muikunkalastaja	4
Virolahtelaisia perinneruokia 2.	
Hapanvelli	13
Urheilu bisneksenä	18
Kesäretkellä Tammissa	20
Harrastukseni * Ville-Veikko Tulkki:	
Ihmisten kuvaaminen on se minun oma juttuni	26
Kuulutko sukuuni -tapahtuma	
Vantaalla 8.–9.10.2011	30
Sukulehtikilpailussa voitto kotiin!	31
Sukuviesti-lehden kirjoituskilpailu	32
Sukututkimuspäivät Kuopiossa	33
Pieniä arkisia tarinoita	34
Häät intialaiseen tapaan	36
Horisontti-kivitasanne – Virolahden oma	
Guggenheim	41
Maalaistalon elämää viiskytluvulla, osa 3	
Talvisia askareita	42
Maitotilalla tapahtuu	44
Isoveli valvoo, osa 2	51
Jonnat & Donnat, Junnut & Jannut	54
Magic on air	56
Osta sukuseuran tuotteita	58
Isännänviiri uudelleen	59
Tärkeitä päiviä	60
In memoriam	62
Virolahden Tulkkien sukuseuran	
hallitus 2009–2013	63

Kannessa valokuvausta harrastavan Ville-Veikko Tulkkin kuva "Rain". Lisää kuvia sivulla 26.

Toimituskunta:

Heikki Tulkki, puheenjohtaja
Jaakko Liukkonen, päätoimittaja
Liisa Ahonen
Siru Ahopelto
Jukka T. Tulkki
Riku Tulkki

PUHEENJOHTAJAN MIETTEITÄ

Lehteä, verkottumista ja lohkopiirakkaa

Vihdoinkin! Sukuyhdistyksemme lehti Virolahden Tulkit, sen viime vuoden kesällä julkaistu numero 17, palkittiin Sukuseurojen Keskusliiton joka toinen vuosi järjestettävässä sukulehtikilpailussa sukuseurojen sarjassa ensimmäisellä palkinnolla. Nelijäseninen palkintoraati nosti perusteluissaan esille erityisesti lehtemme hienon taiton ja mielenkiintoisen kuvituksen sekä luettavuuden ja monipuolisuuden. Jutuista myönteistä palautetta keräsivät erityisesti kirja-arvostelut sekä lohkopiirakan teko-ohje. Myös nuoremman lukijakunnan huomioimisesta mainittiin. Aiemmissa sukulehtikilpailuissahan olemme sijoittuneet palkinnoille, aina kun olemme kilpailuun osallistuneet (2005 ja 2009), mutta voitto on antanut odottaa itseään. Nyt se siis tuli, ja sukuyhdistyksemme puheenjohtajana olen lehdestämme todella ylpeä. Suurkiitos kaikille lehden tekoon osallistuneille!

Vaikka kilpaileminen ja voitto eivät olekaan pääasia, tuntuu tunnustus aina luonnollisesti hyvältä. Tärkeintä lehdellemme on silti tiedottaa jäseniämme ajankohtaisista asioista. Vuosien varrella lehtemme on kehittynyt huomattavasti, mutta haluamme luonnollisestikin kehittää sitä entistä paremmin jäsentemme toiveita ja mielenkiintoa vastaavaksi. Meistä jokaisella on varmasti mielenkiintoisia elämyksiä ja kokemuksia takanamme ja sukumme historiaan liittyviä mielenkiintoisia tarinoita hallussamme. Haluankin siksi edelleen haastaa uusia kirjoittajia osallistumaan lehtemme tekoon.

Oli sitten kyse yrityksistä, yhteisöistä tai yksittäisistä henkilöistä, koetaan nykypäivän verkottuminen ensiarvoisen tärkeäksi. Vaikka sanotaankin, että maasta se pienikin ponnistaa, voi pienen ponnisteluun kulua yllättävän paljon voimavaroja, mutta näkyvää tulosta ei synny tai huomion saanti voi jäädä vähäiseksi. Tehostaakseen näkyvyyttä ja vaikuttamismahdollisuuksiaan ovat

Kymenlaakson sukuseurat Käynnistäneet Kymenlaakson sukuseuraverkoston. Verkoston keskeisenä tavoitteena on saada näkyvyyttä sukuseuratoiminnalle tiedotusvälineissä, edesauttaa sukuseurojen materiaalien arkistoinnista sekä parantaa alueen eri sukuseurojen keskinäistä tiedonkulkua ja vuorovaikutusta. Vaikka omasta seurastamme ei verkoston ensimmäisessä tapaamisessa ollut ketään mukana, suhtaudumme luonnollisesti sen toimintaan myönteisen odottavasti ja haluamme olla mukana.

Tulevana kesänä Sukuseurojen Keskusliitto, SSK, järjestää Suvut kohtaavat Sortavalassa – tapahtuman vuosien 2011 Viipurin ja 2010 Käkisalmen kohtaamisen jälkeen. Lisätietoa on saatavilla SSK:n nettisivuilla www.suvut.fi. Kesän lämpö ja vapaus antavat mahdollisuuden kaikenlaisen uuden kokemiselle ja kokeilemiselle. Voi vaikka verkottua. Tai asiaan vihkiytymättömät, kuten allekirjoittanut, voivat vaikka kokeilla virolahtelaisen perinneruokien valmistusta. Saa nähdä, miten oma lohkopiirakkani onnistuu ensimmäisellä kokeilulla. Ainakaan onnistuminen ei ole ohjeesta kiinni!

Rentouttavaa kesää kaikille!

Heikki Tulkki

Kuva Jaakko Liukkonen

Matti Hirvikallio

poliitikko ja muikunkalastaja

Matti Hirvikallio (65) jäi eläkkeelle heinäkuussa 2010 Tekniikan Akateemiset (TEK) -liiton tutkimusyksikön johtajan virasta. Työnsä lisäksi hän oli, ja on edelleen, yhteiskunnallinen vaikuttaja. Hän toimi useita vuosia Helsingin kaupunginvaltuutettuna ja varavaltuutettuna. Joulukuussa 2011 hänet nimitettiin Helsingin Kokoomuksen piirin puheenjohtajaksi. Maa-liskuun alkupuolella tapasin Matti Hirvikallion hänen kotonaan, ja siitä syntyi tämä tarina.

Virolahden Tulkkeihin **Matti Hirvikallio** kuuluu Kristiina Tahvontyttären sukuhaarassa Tuomas Juhonpoika Lahden sukuun, Tuomaan ensimmäisen avioliiton jälkipolviin. Alkupuoli suvusta selviää **Hannu Tulkin** kirjasta *Virolahden Tulkkien kuusi sukupolvea* 6.1. sivu 1.

Suku muutti Alapihlajasta Säkjärvelle ja sieltä edelleen Luumäelle Taavettiin. Säkjärveltä Taavettiin muuttivat **Tahvo Rietunpoika Riihelä** vaimonsa **Eeva Liisan** (o.s. Hytti) ja kolmen lapsensa **Alinan**, **Helmin** ja **Väinön** kanssa vuonna 1897. Mukana muuttivat myös Tahvon isä **Rietu Riihelä** ja Tahvon nai-

Taavetin majatalo tunnettiin myöhemmin myös nimellä Heijarin talo.

maton sisarpuoli **Maria Riihelä**. Taavetissa perheeseen syntyi vielä kolme lasta **Martta**, **Anna** ja **Kirsti**. Perhe osti Taavetin rautatieaseman vastapäätä sijainneen Taavetin majatalon, joka myöhemmin tunnettiin myös Heijarin talona. Taloudellisten vaikeuksien vuoksi talo jouduttiin myymään 1910. He asuivat siinä kuitenkin vuoden 1919 loppuun. Talo on nykyisin purettu.

Tahvo Riihelä oli arvostettu ja merkittävä mies. Vuonna 1899 hänet valittiin edustamaan Luumäkeä keisari **Nikolai II** tapamaan lähteneeseen Suureen lähetystöön. Siihen valittiin yksi edustaja lähes jokaisesta Suomen kunnasta. Tahvo Riihelä edusti lähe-

Tahvo Riihelä, A. Osw. Kairamon piirros Vilho Heinämiehen ja J. V. Tuuran kirjasta "Uudet kasvat ja vanhat parrat. Kuvia ja kuvauksia eduskunnan lapsuuden ajoilta." WSOY Porvoo 1947.

Tahvo Riihelä ja Eeva Liisa Riihelä o.s. Hytti.

Eeva Liisa ja Tahvo Riihelän kolme vanhinta lasta, jotka muuttivat vanhempiensa mukana Säkjärveltä Taavattiin. Vasemmalta Helmi, Väinö ja Alina.

tystössä myös Virolahtea. Virolahden edustajaksi valittu **Philip Suuronen**, joka tultuaan valituksi valmisteluvaliokunnan jäseneksi siirsi valtakirjansa entiselle virolahtelaiselle Tahvo Riihelälle. Noin 500 miehen lähetystön tarkoituksena oli viedä keisarille 552 931:n suomalaisen allekirjoittama kansalaisadressi, jossa vastustettiin Suomen venäläistämistoimia. Tavoitteena oli saada peruutetuksi ns. Helmikuun manifesti.

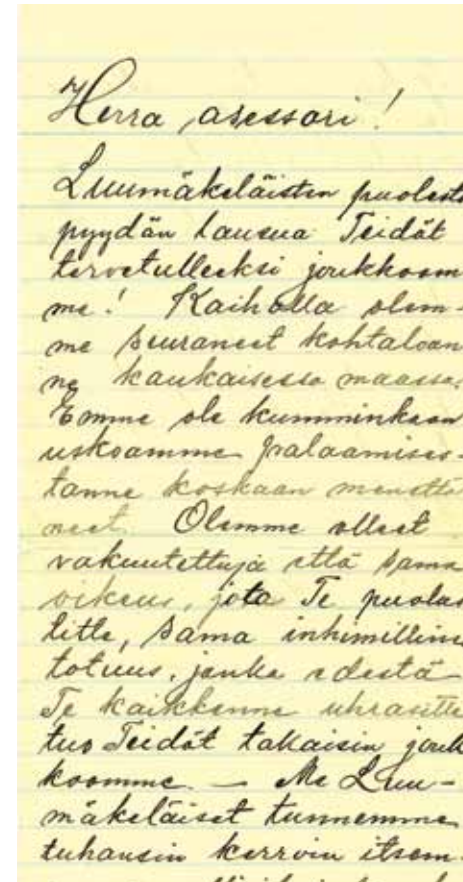
Matka Pietariin tapahtui 15.–17.3.1899. Keisari ei ottanut lähetystöä vastaan. Hän pyysi ilmoittamaan lähetystölle, ettei ole heille vihainen, mutta kehottaa heitä palaamaan koteihinsa ja toimittamaan adressin ”virkatietä” eli kuvernöörien ja kenraalikuvernöörin kautta hänelle esitettäväksi. Adressilla ja lähetystöllä oli kuitenkin suuri merkitys, kun koko kansa oli saatu yhteisen asian taakse puolustamaan isänmaan ja kansan oikeutta.

Tahvo Riihelä oli Luumäen kunnallislautakunnan jäsenenä vuodesta 1899 vuoteen 1903. Tästä ajasta hän oli vuosina 1900–1903 tämän lautakunnan esimiehenä, joka vastaa nykyistä kunnanhallituksen puheenjohtajaa. Ensimmäisen sortokauden aikana 1899–1905 Suomen autonomista asemaa yritettiin murentaa mm. järjestämällä laittomia asevelvollisuuskutsuntoja. Tahvo Riihelän johtama kunnallislautakunta vaikeutti niitä viivästyttämällä kutsuntoja toimeenpanevan lautakunnan valintaa. Tästä kuvernööri määräsi kunnalle 2 000 markan uhkasakon. Kun lautakuntaa ei vielääkään valittu, kaksinkertaisti kuvernööri uhkasakon ja vaati kunnallislautakunnan esimiehen erottamista. Tahvo Riihelä erosi itse vuonna 1903, vaikka hänen toimikautensa olisi jatkunut vielä vuoden 1904. Kuntakokous valitsi lautakunnan jäsenet ja pyysi kuvernööriä poistamaan uhkasakon.

Lappeen tuomiokunnasta valittuna talonpoikaissäädyn edustajana Tahvo Riihelä toimi säätyvaltiopäivillä joulukuusta 1904 alkaen ja toisen kerran joulukuusta 1905 syyskuuhun 1906. Hän oli siis mukana viimeisillä säätyvaltiopäivillä säätämässä uutta valtiopäiväjärjestystä. Sen jälkeen hän oli vielä ensimmäisen yksikamarisen eduskunnan kansanedustajana 1907–1913. Tahvo Riihelä kuoli 20.4.1914.

Matin isoäiti, Eeva Liisa ja Tahvo Riihelän lapsista vanhin, **Alina Riihelä** meni 21-vuotiaana naimisiin **Taavetti Hirvikallion** kanssa vuonna 1910. Taavetti Hirvikallio oli lähtöisin Luumäeltä Hirvikallion kylästä. He molemmat toimivat kansakoulun opettajina Marttilan kylän eli Taavetin kansakoulussa.

Kansakoulun opettajana Taavetti Hirvikallio joutui osallistumaan monin tavoin yhteiskunnan eri rientoihin. Hän harjoitutti kirkkokuoroa, oli mukana raittiusseuratoiminnassa ja piti puheita erilaisissa tilaisuuksissa. Hänen puheensa käsitelivät mm. kansallisuusaatetta, raittiutta, kansamme historiaa ja maataloutta. Eräs säilynyt omakätisesti musteella kirjoitettu puhe on osoitettu asessori **P. E. Svinhufvudille** tämän palatessa kotiin Siperiasta vapautuneena. Puheen Taavetti Hirvikallio piti 28.3.1917 kuntalaisten puolesta Luumäen asemalla Ukko Pekalle, joka astui junasta asemasillalle **Ellen-**rouvansa seuraamana.

Alina Riihelä ja Taavetti Hirvikallio kihlajaiskuvassa.

Vuoden 1918 alussa Taavetti kuului punaisten alueeseen. Luumäen suojeluskunta oli perustettu syksyllä 1917. Alina Hirvikallion veli **Väinö Riihelä** oli Luumäen suojeluskunnan päällikkö. Kansalaissodan aikana valkoisten etappitie Kotkasta Mikkeliin kulki Taavetin kautta. Eeva Liisa Riihelän emännöimä Taavetin majatalo kuului etappitiehen tunnuksella ”Siappää 6”. Myös Taavetti Hirvikallio kuului Luumäen suojeluskuntaan.

Punaisten ja valkoisten sota alkoi virallisesti tammikuun 28. päivän vastaisena yönä 1918. Ennen sitä tapahtui Luumäellä asevaunun ryöstö ja sitä seurannut punaisten ja suojeluskuntalaisten aseellinen yhteenotto.

Viipurista Mikkeliin matkalla olleessa tarvarajunassa tiedettiin olevan punaisten ase-

Alku Taavetti Hirvikallion puheesta asessori P. E. Svinhufvudille 28.3.1917.

vaunu. Taavetissa vaunu saatiin ”muulle junalle vaarallisena” siirrettyä junan viimeiseksi. Kun juna 19. päivän vastaisena yönä lähti jatkamaan matkaa, nousi kahden viimeisen vaunun väliin mies. Ennen Somerharjun pysäkkiä, noin 7 kilometriä Taavetista länteen, alkaneessa alamäessä viimeinen vaunu irrotettiin ja ohjattiin sorakuopalle johtavalle sivuraiteelle. Siellä odottaneet suojeluskuntalaiset ryhtyivät kiireesti lastaamaan vaunusta aseita kahteen hevosten vetämään rekeeseen. Niihin saatiin mahtumaan 70 japanilaista kivääriä ja 10 000 kappaletta niihin sopivia patruunoita. Vaunuun jäi toistasataa kivääriä, mutta patruunoita vain 135. Taavetissa aseet kätettiin pääosin Halmeen talon lähellä olevaan sorakuoppaan sekä taloihin, jokunen mm. kestkieväriin eli Taavetin majataloon. Asevaunun kaappaukseen osallistui Luumäen suojeluskuntalaisista Väinö Riihelän lisäksi kahdeksan miestä.

Tammikuun 20. päivän iltana saatiin tietää, että Lappeenrannasta on lähtenyt 200 punakaartilaisista junalla rankaisuretkelle ottaakseen aseet takaisin. Kuultuaan asiasta nelihenkinen partio suojeluskuntalaisia lähti rikkomaan rataa neljän kilometrin päähän Taavetista länteen. Partio ehti saada yhden ratakiskon melkein irti, kun työ oli keskeytettävä. Paikalle saapui junan edellä rataa tarkastava punakaartipartio. Juna jouduttiin jättämään siihen, ja punakaartilaiset lähtivät kulkemaan jalkaisin kohti Taavettia. Pimeässä he kuitenkin hermoilivat niin, että ampui-
vat toisiaan. Muutama mies haavoittui.

Noin 20 suojeluskuntalaista oli asettunut aseisiin Taavetin linnoituksen ulkovarustuksen taakse tien tuntumaan lähelle lääkäri **Busdorffin** taloa. Aamulla punaiset lähettivät partion noutamaan lääkäreitä saadakseen haavoittuneille hoitoa. Suojeluskuntalaiset vangitsivat koko partion.

Tästä tiedon saatuaan lähtivät punakaartilaiset asemalta suurella joukolla karkottamaan suojeluskuntalaisia. Syntyneessä tulitaistelussa suojeluskuntalaisia johtanut jääkäri **Lauri Pelkonen** haavoittui kuolettavasti. Hän oli ensimmäinen Suomessa kaatunut jääkäri. Punaiset huomasivat asemansa epäedulliseksi ja lähtivät peräytymään. Kahakka

kesti vain muutamia minuutteja. Punaiset menettivät taistelussa yhden miehen kaatuneena ja pari heistä haavoittui.

Punaiset lähtivät Taavetin asemalta takaisin Lappeenrantaan kiireesti ja sattu-
manvaraisesti haalittu panttivangit mukanaan. Taavetti Hirvikallio oli heidän joukossaan. Hänet kuitenkin vapautettiin, kun punaiset ja valkoiset vaihtoivat vankeja. Osa vapautetuista 16 vangista sekä taisteluun ja ase-
ryöstöön osallistuneista siirtyi asesaaliineen valkoisten puolelle Savitaipaleelle. Kotiin jääneistä ainakin viisi joutui uudelleen punaisten pidättäviksi ja lähetettiin Kouvolaan. Yksi heistä oli Taavetti Hirvikallio. Hänet te-
loitettiin Kouvolaan 10.4.1918.

Kesällä Uu-äiti eli Eeva Liisa Riihelä (ehkä viimeinen kuva hänestä), vasemmalla takana Lauri Hytti, Alina Hirvikallion serkku, hänen edessään Kalevi Hirvikallio ja kyykyssä Kirsti Hirvikallio (Kitti). Oikealla kaukaisempi sukulainen Helmi Hytti, myöhemmin rouva Kantola. Kuvan otti kesällä 1933 Annikki Tompuri.

Taavetti Hirvikallion kuoleman tapahtuessa Alina Hirvikallio oli 29-vuotias. Heillä oli kaksi lasta: kuusivuotias **Paavo** ja 2,5 kuukauden ikäinen **Kalevi**. Alina työskenteli aamupäivisin epäpätevänä opettajana Taavetin alakansakoulussa. Vuoden 1921 syksyyn mennessä hän oli suorittanut opettajan pätevyyden, nimitettiin vakinaiseen virkaan ja sai koulutalosta asunnon. Iltapäivisin hän työskenteli Lappeenrannan KOP:n Taavetin sivukonttorissa. Vuonna 1926 hänet mainit-
taan prokuristina.

Kesäkuun 1. päivänä 1926 iltapäivällä, pankkiajan päättymisen lähestyessä, suoritettiin KOP:n Taavetin konttoriin aseellinen pankkiryöstön yritys. Siinä kuolivat pankinjohtaja **Taavetti Punkkinen**, prokuristi Alina Hirvikallio o.s. Riihelä ja pankin valvoja, kauppias **Taavetti Myyrä**. Lisäksi pankinjohtajan sisar neiti **Eeva Punkkinen** haavoittui vaikeasti. Ryöstö sinänsä jäi yritykseksi, sillä teon suorittajat eivät saaneet lainkaan rahaa mukaansa. Hillittömän ampumisen jälkeen tekijät pakenivat häkeltyneinä ja pelästyneinä paikalta. Alina Hirvikallio toimitettiin vaikeasti loukkaantuneena sairaalaan Viipuriin, jossa hän kuoli 4.6.1926.

Teon suorittajat olivat kansakoulunopettajan poika **Eero Linnasalo** ja työmies **Yrjö Kuosmanen**, molemmat kotoisin Lappeen Pulsasta. Lältään pojat olivat 18–20 vuotiaita. Heidät saatiin kiinni, ja oikeudessa molemmat tuomittiin kuolemanrangaistukseen. Tuomio alistettiin hovioikeuden harkittavaksi. Kuolemanrangaistusta ei koskaan pantu täytäntöön.

Alina Hirvikallion saadessa surmansa olivat pojat 14- ja 8-vuotiaita. Paavo kävi koulua Kouvolan yhteiskoulussa ja Kalevi asui Taavetissa uu-äitinsä ja tätinsä Kirsti Riihelän luona. Molemmat veljekset kävivät oppikoulunsa Kouvolaan, Paavo kirjoitti ylioppilaaksi v 1929 ja Kalevi v 1937.

Matin isä, Kalevi Hirvikallio, kertoo muistelmissaan isovanhemmistaan, että Luumäellä ja Virolahdella isoisää ja -äitiä kutsuttiin suurisäksi ja suuräidiksi. Kalevin ollessa lapsi hänen kirjainvarastostaan, vaikka jo puhuikin, puuttuivat sekä s- että r-kirjaimet.

Kalevi Hirvikallio ja Hilka-Liisa o.s. Salo hääkuvassa vuonna 1945.

Näin suur-sanasta ei jäänyt jäljelle kuin uu. Tahvo ja Eeva Liisa Riihelää alettiin suvun keskuudessa kutsua uu-isäksi ja uu-äidiksi. Tapa vakiintui käyttöön myös Eeva Liisan puolen suvulle ja jatkuu edelleen, mutta koskee vain näitä kahta henkilöä.

Kalevi Hirvikallio osallistui sekä talvi- että jatkosotaan rintamajoukoissa. Sotilasarvoltaan hän oli ylliluutnantti. Sotavuosien aikana ja jälkeen hän opiskeli Teknillisen korkeakoulun maanmittausosastolla ja valmistui sieltä diplomi-insinööriksi vuonna 1945.

Kalevi Hirvikallio vihittiin avioliittoon **Hilka-Liisa Salon** kanssa Kangasalla 16.12.1945. He asuivat Helsingissä, jossa lapsista vanhin **Matti Kalevi** syntyi 1.8.1946. Perhe muutti Valkealaan ja Kalevi työskenteli Kouvolaan Maanmittaushallituksen Kymen läänin maanmittausinsinöörinä vuosina 1945–1972 ja vuodesta 1972 eläkkeelle siirtymiseensä, vuoteen 1981 saakka, Kouvolan maanmittaustoimiston maanmittausinsinöörinä. Sivutoimet, jotka taisivat olla

Hirvikalliot perhekuussa joulukuussa 1951 vasemmalta Hilikka-Liisa, Matti, Pekka, Eeva-Liisa ja Kalevi. Kaksoiset Jussi ja Anja syntyivät vuonna 1953.

neljännesvuosisadan ajan ”päätoimia” olivat toimiminen Maatalousministeriön asutusasiain toimiston (aso) maanlunastuslautakunnan n:o 90 puheenjohtajana vuosina 1948–1958 ja Asutushallituksen/Maataluslaitoksen Kouvolan maankäyttötoimikunnan puheenjohtajana 1959–1973.

Matin äiti Hilikka-Liisa Hirvikallio o.s. Salo tuli ylioppilaaksi Tampereen suomalaisesta yhteiskoulusta vuonna 1939. Hän valmistui ylioppilasmerkonomiksi 1941 ja suoritti naispoliisikurssin 1943. Avioliitonsa ensimmäiset 19 vuotta hän oli kotiäitinä, koska viisi lasta syntyi vuosina 1946–1953. Vuodesta 1964 alkaen hän työskenteli 23 vuotta Kymen maanviljelyspiiriin, nykyisen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen, palveluksessa. Hän jäi eläkkeelle vuonna 1988.

Hilikka-Liisa Hirvikallio oli vuosina 1961–1996 eli 36 vuotta Kouvolan kaupunginvaltuustossa kokoomuksen valtuutettuna. Tuona aikana hän toimi useissa lautakunnissa, mm. 36 vuotta sosiaalilautakunnassa, jonka lisäksi ympäristönsuojelulautakunnas-

sa, asumuserolautakunnassa jne. Hän oli myös useina vuosina kaupunginhallituksen jäsen. Lisäksi hän kuului kirkkovaltuustoon vuosina 1972–1998, oli Kaunisnurmen kylätoimikunnan perustaja ja toimi puheenjohtajana 1983–1991, toimi Kouvola-seurassa 20 vuotta, josta ajasta varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana vuosina 1991–1993.

Hänen muista tehtävistään mainittakoon toiminta Kaupunkiliitossa, Kokoomuksen puoluevaltuustossa 1975–1977, Kymen Kokoomuksen piirivaltuustossa 1953–1974, Kouvolan Kokoomuksen puheenjohtajana sekä kunniapuheenjohtajana, Osuuskauppa Ympäristön edustajistossa/hallintoneuvostossa 1972–1987.

Perhe siis muutti vuonna 1946 Valkealaan, Jokelan kylään. Aluksi he asuivat vuokralalla, mutta ostivat vuonna 1950 Käyräjoen varrelta Mökämäki-nimisen tilan. Perheeseen syntyi Matin lisäksi vielä neljä lasta: **Pekka Sakari** 1948, **Eeva-Liisa** 1949 sekä kaksoiset **Antti Jussi** ja **Anja Kaarina** 1953. Matin mielestä tilan nimi Mökämäki oli täysin oikeaan

osunut sellaiselle sisarusparvelle. Jokelassa Hirvikalliot asuivat vuoteen 1957 jolloin he muuttivat Kouvolan Kaunisnurmelle.

Matti aloitti koulunkäyntinsä Valkealassa Saarento-Jokelan kansakoulussa. Koulunkäynti jatkui Kouvolan lyseossa, josta hän kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1966. Armeijan Matti suoritti Riihimäellä Viestirykmentissä sekä RUK:ssa Haminassa.

Vuonna 1967 hän aloitti opiskelut Tampereen teknisessä korkeakoulussa, josta valmistui diplomi-insinööriksi vuonna 1973. Tulevan puolisonsa, Tampereen yliopistossa opiskelevan **Eija Riitta Savolaisen**, Matti tapasi Tampereella opiskeluaikana. Heidät vihittiin 2.8.1969 Janakkalassa, josta Eija on kotoisin.

Matin ensimmäinen työpaikka oli Suomen sähkölaitosyhdistyksessä Helsingissä vuosina 1973–1974. Sieltä hän siirtyi Suomen Teknilliseen Seuraan (STS) jossa vastasi vuodesta 1974 koulutus- ja teknologiapolitiikasta. Korkeakouluinsinöörien ja Arkkitehtien Keskuslii-

Matin veli Jussi (vas.), Hilikka-Liisa, Matti ja Kalevi Luumäen Ukkolassa.

to (KAL) ja Suomen Teknillinen Seura yhdistivät hallintonsa 1990. Tekniikan Akateemiset (TEK) nimi otettiin käyttöön 1993. Matti toimi Suomen Teknisen Seuran varatoiminnanjohtajana vuodesta 1986 TEK:in syntymiseen saak-

Matti ja Eija Hirvikallio vihittiin avioliittoon Janakkalassa elokuussa 1969.

Kyllä on naama muuttunut 43 vuodessa, toteaa Matti tänään.

Kuva Jaakko Liukkonen

Neljä polvea Henrikin ristiäisissä. Henrik isänsä Hanneksen sylissä, Hilikka-Liisa ja Matti. Henrikin kastepuvun on hankkinut Eeva-Liisa Riihelä ja siinä kastettiin ensimmäisenä Paavo Hirvikallio yli sata vuotta sitten. Henrik on 28. puvussa kastettu Eeva-Liisa Riihelän jälkeläinen.

ka. Tekniikan Akateemisissa hän oli tutkimusyksikön johtajana eläkkeelle siirtymiseensä eli vuoden 2010 kesään saakka. 35 vuotta kestäneen uransa aikana Matti teki myös paljon yhteistyötä liittyen TEKin jäsenyyteen pohjoismaisissa, eurooppalaisissa ja maailman insinöörijärjestöissä.

Matti toimi noin 20 vuoden ajan kokoomuksen edustajana Helsingin kaupunginvaltuustossa varsinaisena ja varajäsenenä vuosina 1989–2008. Tuona aikana hän oli 8 vuotta teknisen lautakunnan puheenjohtajana, 4 vuotta energialautakunnassa, 4 vuotta kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja 4 vuotta joukkoliikennelautakunnassa. Matilla on takanaan pitkä järjestöura niin puolueaktiivina kuin työelämässäänkin. Viime vuoden lopulla hänet valittiin Helsingin Kokoomuksen piirin puheenjohtajaksi vuoden 2012 alusta. Matin mukaan tämän vuoden toiminnallinen pääpaino tulee olemaan syksyn kunnallisvaaleissa. Niissä tavoitteena on 30 prosentin kannatus.

Matti ja Eija Hirvikallion ensimmäinen lapsi **Hannemari Annika** syntyi Tampereella 1970. **Hannes Matti Kalevi** syntyi

1976 Helsingissä. Hänet vihittiin **Riikka Riipatin** kanssa v. 2006. Hannes ja Riikka Hirvikalliolle on yksi lapsi **Henrik Elias** (syntynyt v. 2010). Sekä Hannemari että Hanksen perhe asuvat Helsingissä.

Eläkepäiviin on varauduttu huolellisesti. Hirvikallion pariskunnalla on takanaan rakennushanke. Vuonna 2008 valmistui omakotitalo Luumäen vanhalle mökkitalon tilalle Kivijärven rantaan. Matin vanhemmat olivat aikoinaan ostaneet Ukkola-nimisen rantatilan. Talo ja sauna sinne oli rakennettu 1930-luvun alussa. Matin mukaan taloa kutsuttiin ”Kopsulaksi”. Vanhat rakennukset kuisteineen työntyvät osittain järven päälle. Ne ovat edelleen käytössä talviasuttaviksi korjattuina.

Harrastuksenaan Matti mainitsee muikunkalastuksen. Sukututkimustakin hän harrastaa – aina kun aika antaa myöden.

*Teksti Jaakko Liukkonen
Kuvat Matti Hirvikallion arkistosta*

Muikunkalastaja harrastuksensa parissa. Kivijärvestä nousee hyvin kalaa.

VIROLAHTELAISIA PERINNERUOKIA 2.

Hapanvelli

Onko hapanvelli Suomen omituisin ruoka? Vellin raaka-aineet eivät voisi olla tylsempiä: kuivia herneitä, vettä, suolaa, perunoita, ruisjauhoja ja ruisleivän juurta. Silti näistä tavallisimmista aineksista syntyy makuelämys, joka on ihmeellinen, ainutlaatuinen, tunnistettava ja ikimuistoinen. Hapanvelli toimii vahvasti; se joko valloittaa ikuisiksi ystäväkseen tai työntää luotaan lopullisesti. Miten tämä outo ilmiö oikein tapahtuu? Siitä lähdimme ottamaan selvää Pihlajaan, jossa hapanvelliin ihmeelliseen maailmaan meitä perehdyttivät **Annikki Mutku**, Hapanvelliin mestarikeittäjä vuodelta 2004 ja Tulkkilan emäntä **Helena Ahopelto**.

*Tulkkilan vanha taikina-
napytty on valtavan
kokoinen. Siinä tehtiin
leipätaikinaa jopa 18-
henkiselle perheelle.*

Taikinajuuri säilyy lepotilassa kuivuneena pytyn reunoilla seuraavaan leipomiskertaan.

Pyttyyn kaadetaan haaleaa vettä johon sekoitetaan ruisjauhoja.

Vellimäinen seos jätetään pyttyyn muhimaan pari vuorokautta. Taikinaa sekoitetaan silloin tällöin. Kupliminen on merkki onnistuneesta käymisprosessista.

Vellinkeittopäiväksi oli päätetty perjantai. Tämä merkitsi sitä, että hapanjuuren valmistelu piti aloittaa paria päivää aiemmin keskiviikkona. Helena nosti pöydälle puisen taikinapytyn, jonka seinämät olivat kuivan ja kovettuneen taikinan peitossa. Juuri näin säilyy juuri! Ruisleipätaikinan leipomisen jälkeen pyttyä ei kuurata putipuhdaksi, vaan taikinanrippeet jätetään sen seinämille kuivumaan. Juuri siirtyy lepotilaan odottamaan seuraavaa leipomispäivää.

Pyttyyn kaadettiin haaleaa vettä. Veteen sekoitettiin ruisjauhoja, kunnes muodostui sakeudeltaan velliä tai löysää puuroa muistuttava seos. Vellimäinen seos jätettiin pyttyyn muhimaan pari päiväksi, ja Helena sekoitteli sitä aina silloin tällöin ohimennen. Seoksen kupliminen on merkki onnistuneesta käymisprosessista. Juuri herää ja vanha hapatus aikaansaa käymisprosessin, jonka tuloksena syntyy leivän ja hapanvelliin tunnistettava happamuus. Taikinan happamuus

on hapanvelliin maun kannalta tärkein tekijä! Jos happamuutta ei ole riittävästi, vellistä tulee pelkkää ruispuuroa. Liian mietoa juurta voi parannella suolalla, joka on sitten se hyvän velliin toinen avaintekijä. Oikean ja itselleen mieluisan makuyhdistelmän löytää vain kokeilemalla.

Tällä kertaa käytettiin Ahopellon 1960 – luvulta peräisin olevaa juurta. Annikin kotonaan käyttämä juuri on peräisin Reinikkalasta. Jokaisella vellintekijällä onkin suvun tai talon juuri, joka voi säilyä pytissä käyttökelpoisena pitkiäkin aikoja. Ellei omaa juurta ole, leipomoista löytyy apu; esim. Virojoen leipomosta voi ostaa valmista ja hyväksi todettua hapanjuurta. Onpa joku liotellut aivan kelpvollista juurta Vaasan Ruispaloistakin.

Toisen päivän iltana Helena laittoi herneet likoon kylmään veteen. Meidän saapu-essamme perjantaina jututekoon, yön yli lionneet herneet porisivat jo padassa kypsässä. Perunat kuorittiin ja lohkottiin so-

piviksi tasakokoisiksi suupaloiksi ja lisättiin herneiden kanssa kypsymään. Annikki saosti keitoksen hapanjuurella, joka kannattaa lisätä vasta sen jälkeen, kun perunat ovat kypsyneet. Keittäjien tietämyksen mukaan raa'at perunat eivät tahdo enää kypsyä taikinajuuren lisäämisen jälkeen. Velliä keitettiin vielä noin 10–15 minuuttia. Pidempi haudutus parantaa makua, mutta pohjaan palamista on silloin varottava. Velli on kypsää, kun siihen muodostuu nahkamainen pinta.

Hetki – velliin maistaminen – alkoi lähestyä. Hapanvelliin nauttimiseen kuuluu ehdottomasti kunnan voisilmä. Ruisleipä kuuluu myös makujen harmoniaan, toki rieskakin käy. Tosi ammattilaisten pöytään kuuluvat myös tönkkösuolatut silakat. Juomaksi sopii maito, vesi tai kotikalja. Hyvä velli on koostumukseltaan samettisen pehmeää. Herneet ovat soseutuneet, ja perunat ovat kypsiä. Hapan maku on voimakas, mutta

Perunanlohkot lisäävät herneiden kypsymisen loppuvaiheessa.

miellyttävä! Makumielityksiä on monenlaisia aivan kuin hapanvellejäkin. Tulkilan velli oli vahvaa, suolan ja happaman liitto

Helenan niksi pohjaanpalamisen estämiseksi on padan alle asetettavat 7 tuuman naulat.

Hapantaikina kannattaa lisätä vasta kun perunat ovat kypsyneet.

Velliä pitää maistaa usein suolaisen ja hapan oikean suhteen löytämiseksi.

Hapanvelli on valmista ja pöytä katettu. Olkaa hyvät ja käykää pöytään!

toimi hyvin. Toiset pitivät miedommasta mausta, mihin on ehkä aluksi helpompi tottua. Happaman velliin ystävät puolestaan pitivät mietoja vellejä ”turistipuurona”.

Uudelleen lämmittämisessä on myös omat nikkinsä: jos jääkaapissa jämähtänyttä velliä jatkaa vedellä, sen maku muuttuu, väljähtyy ja happamuus häviää. Kun lämmität velliä uudelleen, lisää aina sekä vettä että hapantaikinaa, niin maku säilyy samana. Velliin voi myös pakastaa. Tosin silloin perunoiden rakenne hieman muuttuu.

Suomen ensimmäinen julkiskiskokki, Patakakkosen Jaakko Kolmonen, ylistää mielellään hapanvelliä: ”Hapanvelli on yksi Suomen parhaita kasvisruokia. Hapanvelliin valmistaminen on helppoa nykyään, sillä kuivatut herneet ovat yleensä edellisen kauden satoa. Liotettuna nämä herneet kypsyvät jo pa tunnissa. Vielä 60-luvun alussa kuivatut herneet saattoivat olla yli 10 vuotta vanhoja. Muistan, kuinka 10 litran herneiden perkaamiseen meni aikaa 2–4 tuntia, sillä joka kymmenes herne saattoi olla madon syömä. Hapanvelli ravinto-opillisena salaisuutena on herneiden valkuainen, perunan tärkkelys ja taikinajuuren happamat aromit.”

Hapanvelli on ihmeellinen ilmiö, joka synnytti ensin vellille pyhitetyn juhlan, sittemmin kokonaisen kotiseutuviikon, jonka tapahtumissa hapanvelli vilahtelee toistuvasti. Virolahti-viikolla valitaan Hapanvelli keittäjämeestari, tanssahdellaan hapanvelliin tahtiin, pelataan hapanvelligolfia ja potkitaan hapanvelli futista. Menneinä vuosina etsit-

tiin myös kauneimmat Vellimissit. Erikoisin kohtaamani ilmiö on ollut Ravintola Itäviitan 1980-luvun Hapanvelli drinkki: ”hapanvelliin ja kahden viinan (ehkä perunaviinaa tai jalo-viinaa, resepti oli salainen) sekoitus korkeassa lasissa tarjoiltuna!”

Lusikoitavan drinkin ostaja sai Virolahti-vaa-kunalla koristellun lasin omakseen, että rahoille olisi saanut edes jotain vastinetta. Useimmiten drinkki nimittäin taisi jäädä nauttimatta.

Voiko vellistä saada tarpeekseen? Kokei-

Hapanvelli, 4 annosta:

2 dl kuivattuja herneitä
1 l vettä (herneiden liotusvesi erikseen, se kaadetaan pois)
200 g perunalohkoja
2 dl ruisleivän juurta suolaa

Laita herneet edellisenä päivänä likoon. Kaada liotusvesi pois. Keitä herneet kypsiksi vedessä. Lisää perunalohkot ja kypsennä. Saosta keitto leivänjuurella (ruisjauhoja + vettä, hapantunut 1-2 päivää). Lisää suola. Keitä 10–15 min, voit hauduttaa myös pidempään. Tarjoa voin kera.

lin tätä kerran Virojoen Rajasalin Hapanvel-liravintolassa, missä kävin Virolahti-viikon jokaisena päivänä syömässä lounashapanvelliin. Seitsemän päivän jälkeen en havainnut mitään tympääntymisen oireita. Sen sijaan loppuviikosta aloin erottaa makuvivah-teita eri päivien velleissä.

Hapanvelliä lusikoidaan taas Virolahti-viikolla 9.–15.7. Hapanvelli juhlaa vietetään viikon päätteeksi sunnuntaina 15.7. Harjun Oppimiskeskuksen ulkolavalla.

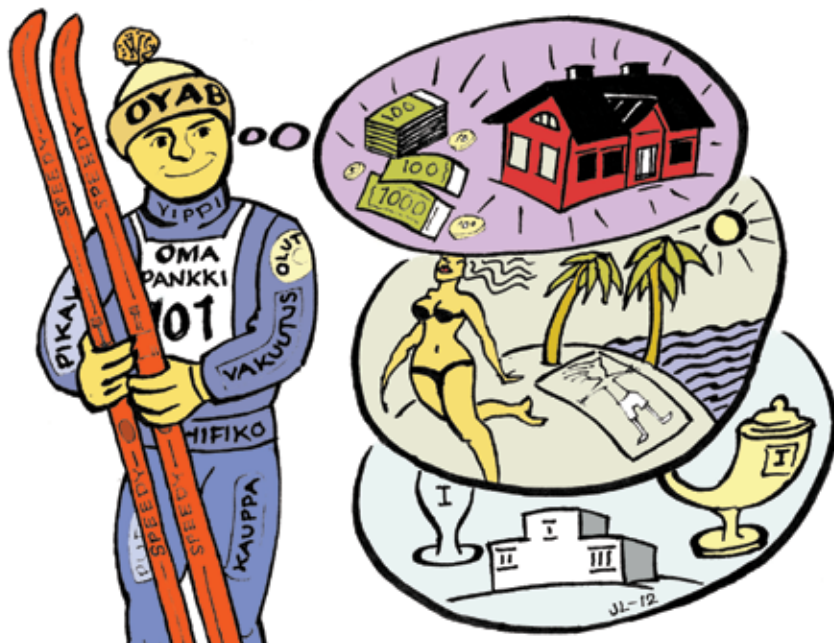
Teksti Siru Ahopelto

Kuvat Jaakko Liukkonen ja Siru Ahopelto

Vellinkeittäjät Helena Ahopelto ja Annikki Mutku kahvilla Tulkkilan tuvassa.

Urheilu bisneksenä

Mikään ei yhdistä kansaa ja kansakuntaa niin voimakkaasti kuin urheilu eri muodoissaan. Lajikohtainen arvostus on ongelmansa rahanjaossa ainakin kotimaassamme. Bisnes on tullut siihen mukaan aiheuttamaan epävertettä kilpailua.

”Tärkeintä kilpailussa ei ole voittaa vaan ottaa osaa. Välttämätöntä ei ole kukistaa vastustajaansa, vaan kilpailla hyvin.”

Nämä Paroni Pierre de Coubertinin lausumat sanat pätevät nykyään harvojen urheilijoiden kohdalla. Ajassamme on heillä etusijalla bisnes omakotitaloineen ja kelomökkeineen. On unohdettu aatteen jalo tarkoitus.

Kalevalassa Lemminkäinen eräänä vuonna, jota ei voida historiallisesti määritellä, kuvasi urheilua suomalaisen miehuuskunnan korkeaksi veisuksi. Hän käsitteli tekstissä suksien valmistamista ja rakennetta, hiihtotapoja ja voitelemista, ollen siinä sellainen

asiantuntija, ettei muiden pohjoismaiden tarinoissa vastaavaa löydy. Jo esihistoriallisena aikana hiihto oli tunnettu liikuntamuoto Skandinaviassa. Mitä sanoisi suksien jumala Ull nykyisestä suksibisneksestä?

Tehtaat käyvät kovaa kilpailua välineiden valmistamisessa. Mistä löydetään parhaat materiaalit? Vielä 1950-luvun alussa hiihettiin suksiseppien valmistamilla puusuksilla. Järvisen tehtaan valmistamat kilpailuvälineet yleistyivät samalla kymmenluvulla. Sanoisin silloin alkaneen ensimmäiset pienet oireet urheilun jaloudesta bisneksen suuntaan. Jotkut hiihtäjät saivat lahjasuksia, osattomiksi jääneiden keskuudesta tuli siitä kriittistä arvostelua. Oli suuri ero kilpailla näin erilaisilla välineillä. Harvalla oli varaa ostaa kalliita tehtaassa tehtyjä tuotteita.

Nykyään hiihtäjät ovat tallien maskotteja. Tehtyjen sopimuksien mukaan väsyneet kilpailijat heti maaliin tultuaan mainostavat

suksimerkkejään. Bisnes on pesiytynyt urheiluun. Julkisessa sanassa kerrotaan kauden päätyttyä, mitä kukin tunnettu lajissaan menestynyt kilpailija on ansainnut, ja ylisanoin suitsutetaan kunniaa palkintopalleilla olleille. Suomen kansan lemmikki on aina ollut maastohiihto. Nykyään moni entinen penkkiurheilija on lopettanut lajin seuraamisen urheiluun pesiytyneen rahan takia.

Formula-ajot ovat yksi suurimmista rahan pyörittäjistä, ne saavat katsojia ympäri maailmaa. Suomalaisille omat kuskimme ovat tulleet tutuiksi television ja lehtien välityksellä. Kerrotaan tarkkaan heidän elämänsä vaiheet, ja milloin kukakin kaunotar sulostuttaa heidän elämäänsä. Onko tarpeellista tämänmoisen seuranta, ehkä se tuo joillekin iloa ja tyydytystä arkiseen elämään. Harva ymmärtää käyttää hyödyksi saamaansa arvostusta ajoista. Keijo ”Keke” Rosberg on yksi harvoista, joka on osannut hyödyntää tämän edun.

Jääkiekko nuorten lasten harrastuksena on monille vanhemmille rahaa kysyvä laji. Välineet tähän ovat kovin arvokkaita, ja siten vielä tulevat tuntuvat hallivuokrat. Moni lahjakas nuori joutuu jättäytymään pois harrastuksesta vanhempien taloudellisen tilanteen takia.

Toinen asia on pelin vaarallisuus. Tuntuu kuin oltaisiin todellisessa taistelutilanteessa, jossa vastustajaa armottomasti lyödään ja potkitaan. Nuoret näkevät aikuisten niin tekävän ja omaksuvat samanlaiset tavat. Ovatko sitten aikuisten tappelutilanteet suotavia? Kansa katsomossa hurraa jos kannattajaseuran pelaaja mukiloi vastustajaa, mutta päinvastaisessa tapauksessa buuraa ja vislaa. Olemmeko sokeita piilopahanteolle? Peleissä tuomarien pitäisi laittaa jäähyllä jokainen nyrkinkäyttävä, vai ratkaiseeko senkin bisnes. Entä jos katsojaluvut siitä syystä kääntyisivätkin laskuun?

Suunnistus on ehkä vähiten korruptoitunut urheilulaji. Kilpailuja voi seurata ilman sisäänpääsymaksua. Harrastus saa suuret massat liikkeelle viikoittain erilaisissa harjoituksissa. Näissä tapahtumissa ei ole niin kiire, ettei ehdistä nauttia luonnonkauneudesta ja aistia samalla metsän monimuotoisesta elämästä.

Onko bisnes nykyelämän suurin vaikuttaja? Se on pesiytynyt melkein jokaiseen asiaan. Jotkut ovat todenneet, että raha ja sen voima ovat urheilun syöpiä. Tämä on vakava sairaus, joka voi voimistuessaan nujertaa koko aatteen. Pitäisi löytää viisastenkivi asian ratkaisuun. Rahaa ei tulevaisuudessa riitä kaikkialle. Kaupunkien ja kuntien rahoittamat urheilupaikat tulevat tarvitsemaan lähivuosina suuria rahamääriä kunnostukseen. Urheilibisneksellä rikastuneet nostelevat hartioitaan avunpyytäjille ja kehittävät kääntymään yhteiskunnan puoleen.

Aikoinaan miehet hiihtämällä menivät kilpailuihin satojen kilometrien päähän. Suoriutuivat kilpailuista kunniakkaasti ja palasivat samoilla välineillä kotiin. Näin tehtiin 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alkupuolella. Nämä urholliset miehet eivät tunteet bisnes-sanaa, ja rahakaan ei heille ollut kovin tuttu.

Jo 500-luvulla kreikkalainen Procopios puhuu pohjoisesta kansasta, jota sanoo hiihtäjiksi. Paulus Diaconus mainitsee 700-luvulla suomalaisesta hiihtokansasta, joka menee metsiä ja peltoja pitkin petoja ajaen kaareneenmuotoisiksi taivutetuilla laudanpalasilla.

Nämä historiallisen ajan varhaisimmat tiedot kannustakoot urheilun jaloa aatetta jatkumaan. Muistamme lähihistoriasta monta tarinaa suomalaisen sotilaan jaksamisesta taistelutantereilla. Monet näistä pojista olivat harrastaneet urheilua kotikylissään ja sotiesaan jaksivat taistella kotimaansa puolesta.

Mitä tapahtuisi, jos urheilu ja bisnes sanoisivat toisilleen, ei näkemiin vaan hyvästi.

Ehkä nousisi uusi terveempi sukupolvi, jotka ei palvoisi mammonaa ja osaisi nauttia voitosta kylän puulaakikisoissa.

Reetta Väänänen

Etualalla vasemmalla Juha Tulkki ja oikealla Erkki Tulkki.

Kesäretkellä Tammiossa

Luantai 23.7.2011. Helteisenä kesäpäivänä kokoontuu nelikymmenpäinen joukko Tervasaaren satamaan. Olemme lähdössä sukuseuran merelliselle retkelle Tammioon. Lämpöä ja aurinkoa piisaa hieken saakka. Vikla II:n yläkannen istumapaikat täyttyvät viimeistä sijaa myöten. Osa taitaa joutua sisätiloihin.

Lähdön jälkeen saamme tietää ulkosaataman takana, Summan tehdasalueella ja Paksuniemessä, pyörievien tuulivoimalapuiston myllyjen nimet: Elli, Ester, Hugo ja Vepa. Nimet on annettu kuuluisien haminalaisten tai Haminasta lähtöisin olevien mukaan. He ovat: näyttelijä Elli Tompuri, missi Ester Toivonen, taiteilija Hugo Simberg sekä laulaja ja säveltäjä Veikko "Vepa" Lavi.

Raikas tuuli puhaltlee, vastaan tulee purjeveneitä, sää on ihanteellinen. Hamina satamiseen jää taakse. Oikealle jäävät saaret Pieni-Musta, Ravaholma ja Saunamaat.

Ohitamme vasemmalle jäävät Hylkysaaren ja Vaskosaaren. Sitten olemmekin jo oikealla merellä. Kauemmaksi vasemmalle jäävät Kuorsalo ja Pyötsaari.

Lähestymme Tammiota. Punaiset veneajat silokallioilla erottuvat tiiviinä rykelmänä. Niiden takana näkyvät keltaiset talot metsää vasten. Laivamme lipuu Tammion sataman laituriin. Tutustumme saareen kahtena ryhmänä. Ruokailuun ilmoittautuneet jäävät laivalle syömään saaristolaista lohikeittoa, ja loput lähtevät tutustumiskierrokselle.

Asutuksen historiaa

Kylän erikoisuutena ovat talojen välissä puikkelehtivat sireenikujat. Kukkimisaikaan näillä sireenikujilla täytyy tuoksun olla huu-maavaa. Tammion kylä edustaa hyvin Suomenlahden vanhaa saaristokulttuuria. Sen nykyisen asutuksen historia alkaa 1600-lu-

Toivo Väänänen (vas.), Toivo Mäkelä, Asta Mankinen, Tuula Hovi ja Aila Ristola.

Eetu, Eeva ja Petri Tulkki.

Heikki Tulkki ja Reetta Väänänen.

vun lopulta. Tämän päivän asuunsa kylä oli rakennettu 1800-luvun loppuun mennessä. Enimmillään Tammiossa oli 47 taloa ja asukkaita noin 250. Suuri osa taloista on säilynyt nykyaikaan saakka.

Talot pihapiireineen on rakennettu kylämaisesta. Ne sijaitsevat pitkittäin suhteessa niiden väliin jääviin kujiin. Talon sisäänkäynti on useimmiten pihan puolella ja muodostaa ulkorakennusten kanssa suojaisan pihapiirin. Tammiossa on rakennettu taloja,

Merja ja Juha Tulkki.

Asta Mankinen, Tuula Hovi, Aila Ristola, Annikki ja Hannu Mikkola.

Tarja ja Reijo Tulkki.

Kaisa ja Pyry Apell.

Jarkko Apell.

tavanomaisesta poiketen, myös saaren sisäosaan. Yleensä saaret asutettiin rantoja pitkin. Kylä on kasvanut saaren sisäosien suuntaan aina silloin, kun mereltä tuleva uhka on kasvanut. Rauhan aikoina asutus jälleen leviittäytyi rannan suuntaisesti.

Saaren eheään rakentamiseen on vaikuttanut myös sukuhistoria. Länsipää on ollut Kiiskien ja Pitkästen aluetta. Itäpäässä asuivat Suomalaiset. Isonvihan jälkeen Suomalaisen tyhjillään olleeseen taloon muutti kymmenhenkinen perhe Inkeristä. Karkotuksen pelossa he ilmoittivat nimekseen Suomalainen. Näin "Suomalaiset" jatkoivat saaren asuttamista.

Kalastusta ja merenkulkua

Peruselinkeinot, kalastus ja merenkulku, toivat saareen vaurautta. Silakkaa vietiin Tallinaan ja halkoja Pietariin. Virosta tuotiin pe-

Kimmo Tulkki.

Eija Löytömäki (vas.), Tarja Värrä, Merja Tulkki, Tarja Tulkki, oikealla edessä Ilkka Aho.

Heikki ja Salme Lehtinen sekä Merja Tulkki.

runaa. Saarelaiset ovat hoitaneet myös useaan otteeseen sotaväen kuljetuksia.

1830-luvulla merenkulun määräyksiä väljennettiin, ja saarelaiset alkoivat vaurastua. Silloin rakennettiin ainakin yksi jahti ja kolme kuunaria. Vilkas purjehduskausi jatkui 1900-luvun alkuun. Tuolloin saarelaiten omistuksessa oli kahdeksan kaljaasia ja useita pienempiä aluksia.

Nykyisin saaren sukujen jälkeläiset asut-

Oppaamme Risto Alo.

Uhkaavia pilviä merellä.

Saaren museossa.

Heikki Tulkki, Asko ja Eila Tulkki.

Tuula Hovi ja liehuva lippu.

tavat saarta kesäisin. Vain muutama ihminen asuu siellä ympäri vuoden.

Opastetulla kierroksella

Oppaamme Risto Alo johdattaa meidät kierrokselle sopusuhtaisten talojen ja mielenkiintoisten pihapiirien maailmaan. Kuulemme mikä suku tai perhe on mitäkin taloa asuttanut, missä sijaitsi koulu jne. Painostava, lähes pakahduttava, ukkoshaude saa hien nousemaan pintaan. Täällä saaren sisäosissa ei käy tuulen virettäkään.

Kierroksemme päättyy saaripirtille, jossa opas kertoo viimeiset tarinansa. Pirtillä tutustumme taiteilija Erkki Mäenpään grafiikkä näyttelyyn ja saarelaisten kirpputoriin. Jokainen kirpputorilta jotain ostava saa itse laittaa rahan kassaan. Tarjolla on myös uudempaa tavaraa. Ostan itselleni henkselit. Viereisessä vanhassa kalamajassa on saaren elämää esit-

Saaren rantakallioita.

Vikla II odottaa lähtijöitä Tammion laiturissa.

televä museo. Ulkona ihmettelemme vanhaa puista ankkuria. Puuta se ei kuitenkaan ole – vaan rautaa. Merivedessä se on syöpyntynyt niin, että näyttää puulta.

Paluu laivarantaan tapahtuu rantavajojen ja verkonkuivaustelineiden välistä rantakallioita pitkin. Taivaanranta on tummentunut uhkaavasti.

Paluumatkalla arvailemme, alkaako sade ennen kuin ehdimme Haminaan. Kotkan suunnalla vaeltavat sysimustat pilvet. Osa retkeläisistä on vetäytynyt sisätiloihin. Rohkeimmat vain istuvat ylhäällä katsomassa salamointia ja vastaan tulevaa vanhaa laivaa. Ukkosmyrskyn uhasta huolimatta ilma on edelleen lämmin. Onni on myötä, ja kuivina astumme Viklasta Tervasaaren laiturille. Oli kiva retki.

*Teksti ja kuvat
Jaakko Liukkonen*

Ihmisten kuvaaminen on se minun oma juttuni

Kissankello, 2007.

Aloitin valokuvaamisen enemmän tai vähemmän tosissani noin vuonna 2006 tai 2007, tuosta harrastus sitten hiljalleen edistyi ja vakavoitui etsien sitä omaa väylää jolla toteuttaa itseään. Tuossa vaiheessa kuvasin paljon mm. luontokuvaa ja maisemakuvaa, joka oli tuoreelle kuvaajalle ehkä se luontevin väylä opetella kuvaustekniikan saloja. Tuossa vaiheessa moni uusia asia aukesikin teknisen onnistumisen kautta.

Maisemakuvia tuli otettua sitä mukaa,

kun kävelin ulkoilmassa, samoin muita luontokuvia. Tässä mukana oleva kissankellokuva on esimerkkinä niistä kuvista joista pidän.

Eräs merkittävimmistä suunnannäyttäjistä on ollut se, kun laitoimme paikallisen valokuvausta harrastavan porukan toimintaan valaisijatapaamiset. Valaisijaporukka muodostui sekä omasta että muiden harrastajien tarpeesta opetella valaisemaan kuvia paremmin. Merkittävää siinä oli, että näki muiden työskentelyä ja kuvasi muiden harrastajien kanssa. Silloin huomasin, että ihmisten kuvaaminen on se minun oma juttuni. Näitä valaisijatapaamisia jatkettiin aina aikataulujen osuessa yksin, valitettavasti nykyisin toiminta on tuolla saralla hiljentynyt huomattavasti.

Ihmisen kuvaamisessa on tärkeää saada yhteys kuvattavaan. Jos kuvattava ei ole mukana koko touhussa, on kuvaajan todella vaikea saada hyvää ja luontevaa kuvaa irti kuvattavasta. Siksiäpä useasti vältänkin jäykkää poseeraamista, ja juttelen kuvattavan

Snowboard, 2010.

Poninhätätyttö, 2009

kanssa niitä näitä, hieman kuitenkin ohjaten asentoa, ilmettä, yms. Jos kuvattavalta irta-aa, niin monasti olen ohjannut mallia niin, että kerron vain tunnetiloja tai tilanteita joihin malli voi eläytyä.

Merkittäviä tapahtumia harrastusurallani on ollut mm. pääsy strobist.comin -blogiin, jossa meidän valaisijaporukaamme suitsutettiin varsin laajalti. Huomionosoitus, jota tuskin olisi tullut ilman koko porukan yhteistä työpanosta.

Lopulta oma kuvaussilmä oli kehittynyt sille tasolle että uskaltauduin ottamaan ensimmäisen varsinaisen valokuvaustoimeksiannon vastaan vuonna 2008. Tuon tehtävän sain erään tuttavani kautta, jonka sisko oli menossa naimisiin ja tarvitsi häihinsä kuvaajan. Keikka meni erittäin hyvin, ja kuviini oltiin vähintään yhtä tyytyväisiä kuin miten olin mielestäni niissä onnistunut. Tuossa vaiheessa aloin ymmärtämään, että ehkä en ole ainoa, joka pitää kuvistani.

Johanna, 2012.

2, 2011.

Nykyisellään keskityn pääosin hääkuvaan, mutta kuvaan myös jonkin verran harrastekuvaa talvisin (muotokuvaa yms.) sekä pyydettäessä jonkin verran asiakas/henkilöstölehtikuvauksia. Viimeisimpänä lisäyksenä olen kuvannut muutamien bändien promokuvat, jotka ovat hyvää vaihtelua muuhun kuvaamiseen, kun niissä saa ja pitääkin vetää se kuva ihan nupit kaakossa.

It's the movie-thing, 2011

Kuivissani olen pitänyt tärkeänä sitä, että onnistun välittämään juuri sen tunnelman tai "hengen" joka sillä hetkellä vallitsee. On kyse sitten hääkuvasta tai mallikuvasta, niin tärkeää on että kuva kertoo jonkin tarinan katsojalle. Tärkeintä on kuitenkin, että kuvat ovat oma näkemykseni ja kertomukseni niistä tilanteista, joita olen kuvannut.

Yksi keino tunnelman tavoittamiseen on tietenkin se, että kuvaa kuvan juuri oikealla hetkellä, hääkuvissahan se useasti on juuri tuollaista tilannekuvausta, jossa pitää olla kokoajan sormi laukaisimella. Muuten pyrin tavoittamaan tunnelman esimerkiksi ohjaamalla kuvattavan katsetta tai ilmettä, myös juuri yhteyden saaminen kuvattavaan on ensiarvoisen tärkeä – jos kuvaajan suhde kuvattavaan on jotenkin etäinen, niin ei kuvakaan todennäköisesti pääse paljoakaan lähemmäksi kuvattavaa henkilöä. Tietenkin osansa tunnelman rakentamisessa on valaistuksella, väreillä ja kuvan säädöillä sekä valaistuksella. Niillä en voi kuitenkaan korvata sitä työtä jonka kuvaaja ja kuvattava tekevät kuvan ottohetkellä keskenään.

Joensuu, 2009.

Fall, 2011.

A sun tällä hetkellä Lappeenrannassa, jossa suunnittelen päätyökseni koneita & vehkeitä täältä ruudun toiselta puolen. Harrastuksena valokuvaus ihmisten parissa on hyvää vastapainoa tietokoneen edessä pönöttämiselle, vaikkakin nykyisenä digiaikakautena yksi tunti kuvaamista tarkoittaa vähintään tuplamäärää istumista koneen ääressä kuvia säätämässä.

Harrastusilmapiiriin puolesta koen, että Etelä-Karjalassa on valokuvauksen ilmapii-ri varsin avoin ja kannustava. Olen saanut

muilta valokuvaajilta paljon apua ja olen kokenut, että uusi tai vaikkapa vähän vanhempi harrastaja on tervetullut kokeilemaan siipiään.

Pidin ensimmäisen valokuvanäyttelyni helmikuussa 2012, ja tuolloin esittelin valituja teoksia vuosilta 2009–2011. Näyttely järjestettiin Lappeenrannassa, Kaakkois-Suomen valokuvakeskuksen pienessä galleriassa. Valokuvanäyttelyssäni painotin ihmiskuvaa, sillä en ole juurikaan kuvannut maisemaa tai luontoa alkuiinnostuksen jälkeen. Halusin myös, että näyttely kertoo enemmän kuvaamisestani juuri nyt.

*Teksti ja Kuvat
Ville-Veikko Tulkki*

L & L, 2011.

Kuulutko sukuuni -tapahtuma

Vantaalla 8.–9.10.2011

Kuva Jaakko Liukkonen

Tilaisuuden avaajana, erikoisen mikrofonin kanssa, toimi Marjo Matikainen-Kalström.

Suomen suurin sukututkimustapahtuma *Kuulutko sukuuni* järjestettiin 12. kerran 8.–9.10.2011. Vantaan ammattiopisto Varian Tennistien toimipisteessä, jossa tapahtuma oli, vieraili kahden päivän aikana noin 1 500 kävijää. Vantaan seudun sukututkijoiden tiedotajan **Maija Parviaisen** mukaan maksuttoman tapahtuman kävijämäärän arvioiminen on vähän vaikeaa, kun ei ole pääsylippuja tai muita todisteita.

– Sukuseuroilla oli osastoja 22, ja kokouksia oli ainakin viidellä sukuseuralla. Kaikki kokoukset eivät tulleet järjestäjien tietoon, jos niihin ei ollut erikseen varattu tiloja. Ruokalassa näytti olevan useitakin seurueita, joilla oli kokouspaperien näköisiä pinoja edessään. Sitä ei käyty sen tarkemmin selvittämässä, olivatko ne sukuseurojen porukoita vai muita kokouksellijoita, kertoo Maija Parviainen.

Kaksipäiväisen tapahtuman ohjelmassa oli tarjolla luentoja mm. seuraavista aiheista: Aviottomien lasten isien etsiminen, Lainhuudot ja muut tuomiokirjojen ilmoitusasiat,

DNA-testituloksen yksityiskohdat ja tulkinat, Teemme sukukirjan – sukukirjan tekninen toteuttaminen, Vanhat kartat sukututkimuksessa, Ajankohtaista arkistolaitoksen tietopalvelussa. Luentoja lisäksi oli tietoisuutta ainakin seuraavista aiheista: Sukuseikkailu – Isoisäni, sukumme heikoin lenkki vai aikansa nero, Kuinka aloitan sukututkimuksen, Sukuyhteisöjen viestintä, Jokainen meistä on sukututkija, Kuinka perustan sukuseuran.

Koska olin tapahtumassa vain lauantai-päivänä, valitsin luennoista eniten itseäni kiinnostavan eli DNA-harrastaja **Erkki Pekolan** luennon DNA-testituloksen yksityiskohdat ja tulkinat. Luennoitsija selvitti, millä periaatteilla DNA-tutkimus tehdään ja mitä siitä saadaan selville. Tuloksella voidaan etsiä läheisiä sukulaisia. Mutta vain sellaisia, jotka myös ovat teettäneet DNA-testin. En mitenkään erityisesti innostunut asiasta. Poistuessani luennoista ajattelin, kuten sinne mennessäkin, että ehkä en teetä itsestäni DNA-tutkimusta.

Keskusliiton syyskokous

Vantaan tapahtuman yhteydessä pidettiin Suomen Sukuseurojen Keskusliiton syyskokous. Kokous sujui normaalein vuosikokousrutiinein. Henkilövalinnat löytää keskusliiton nettisivuilta. Toimintasuunnitelman pääkohdia on esitelty Sukuviestilehdessä 6/2011. Ehkä tärkeimpiä asioita olivat uusi jäsenmaksukäytäntö ja uusittujen mallisääntöjen hyväksyminen.

Uuden jäsenmaksukäytännön mukaan sukuseurojen jäsenmaksut keskusliitolle on porrastettu kolmeen kategoriaan: seurassa jossa jäseniä enintään 150 on jäsenmaksu 150 euroa, jäseniä 151-300 jäsenmaksu 275 euroa, jäseniä yli 300 jäsenmaksu 375 euroa. Oman yhdistyksemme kohdalla tämä tarkoittaa pientä jäsenmaksun nousua.

Jaakko Liukkonen

Vantaalla Sukulehtikilpailussa palkittuja. Vasemmalla kilpailuraatiin kuuluneet Elina Kuismin Sukuviestistä ja Maija Parviainen Vantaan seudun sukututkijoista.

Sukulehtikilpailussa voitto kotiin!

Lehtemme voitti ensimmäisen palkinnon vuoden 2011 Sukulehtikilpailussa. Sukuviesti-lehti järjestää joka toinen vuosi sukuseurojen ja -yhdistysten lehdille avoimen Sukulehtikilpailun. Kilpailun tulokset julkaistiin ja palkinnot jaettiin Vantaalla *Kuulutko sukuuni* -tapahtumassa 8.10.2011.

Aikaisemminkin lehtemme on palkittu samassa kilpailussa. Vuonna 2005 numero 11 sijoittui jaetulle toiselle tilalle yhdessä *Heiskaset*-lehden kanssa. Ensimmäistä palkintoa ei jaettu. Lisäksi **Juhani Tulkin** juttu *Yksi kahdestasadastakuudestoista* palkittiin nerokkaasta oivalluksesta. Vuonna 2007 emme osallistuneet kilpailuun, koska sukuseuramme edustaja oli palkintoraadissa. Vuonna 2009 lehtemme numero 15 sijoittui jaetulle kolmannelle sijalle yhdessä Luumäen Karhujen *Karhunpesän kuulumiset*-lehden kanssa.

Tällä kertaa kilpailuraati otti pääkriteerikseen sen, kuinka lehdissä välitetään lapsille ja nuorille sekä tuleville sukupolville suvun

tarinoita. Lehdissä nuorten osuus todettiin suhteellisen vähäiseksi. Joissakin lehdissä oli lastenpalstoja. Raadin muita arviointiperusteita olivat ulkoasu ja tekstin luettavuus, tarinoiden mielenkiintoisuus, artikkeleiden monipuolisuus sekä saiko lehti suvun elämään. Joissakin lehdissä ollutta huumoria jäätin kaipaamaan muihinkin lehtiin.

Kilpailuraatiin kuuluivat: **Heikki Laukkanen**, Laukkasten sukuseura, **Maija Parviainen**, Vantaan seudun sukututkijat, **Arja Salmi**, Lepuski-lehden päätoimittaja, Leppävaara-seuran puheenjohtaja ja **Elina Kuismin**, Sukuviesti-lehden päätoimittaja, graafinen suunnittelija.

Palkitut sukuseurojen lehdet

1. Virolahden Tulkit (Virolahden Tulkit ry). Mielenkiintoinen kuvitus ja hieno taitto, lapset ja nuoret huomioitu, lohkopiirakkaohje kuvineen sai veden kielelle.

2. *Karhunpesän kuulumiset* (Luumäen Karhut sukuseura ry). Mainioita juttuja ja hyviä kuvia, nuorten kirjoittajien tekstejä, historia, nykyä- ja tulevaisuus samassa hyvässä paketissa.

3. *Impiön sukuviesti* (Impiön Suku ry). Pienestä sivumäärästään huolimatta monta kiinnostavaa juttua, nuoret huomioitu, hieno sukupuu.

Kannustuspalkinnon saivat *Apelli* (APEL-sukuseura ry), *Liikasklinkki* (Liikasten sukuseura ry) ja *Willehard* (Willehard Tähtisen jälkeläisten sukuseura).

Kunniamaininnan Juttu-sarjassa saivat **Jyri Tynkkynen**: *Saamenmaan Tynkkynen, Nuotta nro 18* (Tynkkysten sukuseura ry) ja **Arja Ryyänen**: *Minun Afrikkani – Botswana, Ryynäset XIV* (Ryynästen sukuseura ry).

Palkitut sukuyhdistysten lehdet

1. *Sukujen vuoksi* (Imatran seudun sukututkimusyhdistys). Hyvä kansi, joskin teksti vähän vaikeasti luettavissa kuvan seasta, kahden yhdistyksen yhteisponnistus, hyvä idea!

2. *Sarana* (Savon Sukututkimusharrastajat ry). Positiivisesti jäsenlehtimäinen, yhdistyksen puuhahenkilöt mainittu.

Kunniamaininnan sai *Vesilahden Aikakirja* (Vesilahden seudun sukututkimusseura ry). Hyvä vuosikirja, jota ei voi rinnastaa muihin seurojen lehtiin, siksi palkittiin kunniamaininnalla vuosikirjana.

Jaakko Liukkonen

Sukuviesti-lehden kirjoituskilpailu

Kilpailun säännöt:

– Kilpailutöiden enimmäispituus on neljä liuskaa. Teksti vain yhdelle puolelle paperia. Jokaiseen liuskaan tulee merkitä sivunumero ja nimimerkki.

– Kirjoitukset voi lähettää paperiversioina, cd-levyllä, muistitikulla tai sähköpostin liitetiedostona (.doc tai .rtf). Kilpailutöitä ei palauteta.

– Kilpailuun osallistuvan kirjoituksen tulee olla ennen julkaisematon, eikä se saa olla samanaikaisesti toisessa kilpailussa.

– Kilpailuun osallistutaan nimimerkillä. Kilpailutyön mukaan liitetään suljetussa kirjekuoressa tai sähköisesti erillisenä sähköpostiviestinä tekijän oikea nimi ja yhteystiedot sekä julkaisulupa Sukuviestissä julkaisua varten. Samassa yhteydessä ilmoitetaan myös, mikäli kirjoittaja haluaa esiintyä nimimerkillä myös kilpailun ratkettua.

Kirjoitukset tulee toimittaa **14.9.2012** mennessä osoitteeseen: Sukuviesti-lehti / kirjoituskilpailu, Sokerilinnantie 7 E, 02600 Espoo tai kirjoituskilpailu@suvut.fi

Kirjoituskilpailun parhaat palkitaan Vantaalla 13.10.2012 Kuulutko sukuuni -tapahtuman yhteydessä.

Sukututkimuspäivät Kuopiossa

Valtakunnalliset Sukututkimuspäivät järjestettiin 35. kerran, tällä kertaa Kuopiossa 16.–18.3.2012. Tapahtuma toteutettiin Suomen Sukututkimusseuran ja Savon Sukututkimusharrastajien yhteistyönä.

Osallistumisemme tapahtumaan alkoi perjantai-iltana Kuopion kaupungin järjestämällä vastaanotolla hienosti entisöidyn kaupungintalon juhlasalissa. Tilaisuuden avasi kansanedustaja, Kuopion kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Markku Rossi**. Sen jälkeen julkistettiin Savon Sukututkimusharrastajien 40-vuotisjuhlakirja *Sukuselevityksiä*. Kirjan ovat toimittaneet **Mirja Karjalainen, Anja Seuranen, Esko Tokola ja Reetta Väänänen**.

Sukututkimuspäivien tapahtumapaikkana oli Kuopion Musiikkikeskus. Tilaisuuden avaajana lauantaina toimi arkkipiispa **Leo**. Avajaispuheessaan hän kiinnitti huomiota siihen, että sukututkimusta pyritään joidenkin viranomaisten taholta vaikeuttamaan yksilön suojaan vedoten. Arkkipiispa toivoikin viranomaisten, vaikeuttamisen sijaan, edistävän sukututkimusharrastusta. Vuoden sukukirjakilpailun voittajana palkittiin *Parviasten suku 3: Par sattoo vuotta Savon Parviaisia 1700-luvulta 1900-luvun alkupuolelle*. Kirjan ovat toimittaneet **Mikko Parviainen ja Teuvo Parviainen**.

Päivien ohjelmassa oli runsaasti kiinnostavia luentoja kolmen eri teeman tiimoilta. Perjantain seminaarin teemana oli ”Väestö ja asutus Itä-Suomessa”. Siinä tarkasteltiin Pohjois-Savon asuttamista, Savon ja Karjalan välistä muutoliikettä, savolaisia verotuslähteitä, nimenanto-käytäntöjä sekä savolaisten osuutta sodissa.

Lauantaina teemana oli ”Naisen asema itäsuomalaisessa talonpoikaisyhteisössä”. Kä-

siteltiin naisen asemaa ortodoksisessa suurperheessä, vertailtiin sitä itäisessä ja läntisessä perhejärjestelmässä. Lisäksi selviteltiin naisleskien kohtaloita 1600-luvulla ja naisten harjoittamaa taikuutta. Sunnuntain esitelmien teemana oli ”Ortodoksisukututkimus”.

Ohjelmaan kuului myös tutustumiskäynti Varastokirjastoon sekä ohjelmallinen illallinen Kuopion Klubilla. Sukuseurojen Keskusliitto järjesti tapahtuman yhteydessä sukuseurojen johdon ja aktiivien valmennustilaisuuden.

Musiikkikeskuksen lämpiössä sukututkijat, sukututkimusyhdistykset ja sukuseurat sekä muut sukututkimusta lähellä olevat tahot esittelevät toimintaansa, palvelujaan ja tuotteitaan. Näytteilleasettajia oli 57. Myös Virolahden Tulkeilla oli siellä oma esittelypöytä.

Koko kolmipäiväiseen tapahtumaan arvioitiin osallistuneen reilusti yli 1000 henkilöä.

Jaakko Liukkonen

Yhteistyössä lähellä juuria

KAAKONKULMA

Miehikkälän, Virolahden ja Ylämaan paikallislehti

Tilaa ja tiedät
mitä kotiseudullasi tapahtuu.

Puh. (015) 350 3546
www.kaakonkulma.fi

Mäkitie 3, PL 20, 49901 Virolahti
s-postit: ilmoitus@kaakonkulma.fi,
toimitus@kaakonkulma.fi

Pieniä arkisia tarinoita

Antonius Stradiuarius Cremonensis
Faciebat Anno 1694

Alkuperäinen Stradivarin tekijämerkki.

En ole koskaan erityisemmin ollut viulumusiikin ystävä. Se on mielestäni ollut lähinnä pirunviulun vintutusta. Maanantaina 17.10.2011 suhtautumiseni viulumusiikkiin muuttui totaalisesti. Satuun kuuntelemaan YLE Radio 1:ltä ohjelmaa *Faunin iltapäivä*. Se tulee arkisin alkaen klo 16.15. Ohjelman lopuksi viulisti **Anne-Sophie Mutter** soitti *Wienin filharmonikkojen* solistina James Levinen johdolla Sarasaten mustalaislauluja.

Soitto oli käsittämättömän virtuoosi- maista, suorastaan yliluonnollisen kaunista. Tämä täytyy kuulla uudestaan! Mistähän äänitteen saisi ostaa? Siispä googletta- maan. Aloitin hakemalla tietoa Anne-Sophie Mutterista. Toki sen tiesin jo entuu- destaan, että nainen on tunnettu saksalai- nen viulisti. Todellinen supertähti. Netistä löytyi hänestä paljon tietoa ja edustava kokoelma kuviakin. Donna on varsinainen

Stradivari soitinverstaassaan.

kaunotar lahjakkuuden lisäksi. Toki jou- kossa oli hänestä muutama hieman huo- nompikin kuva, joissa Anne-Sophie näytti siivouspäivänä yllätetyltä. Vaan tuskinpa hän itse siivoilee. Varallisuuttakin lienee, päättellen siitä, että hänen omistuksessaan on peräti kaksi Stradivarius-viulua: vuonna 1703 rakennettu *Emiliani* ja vuonna 1710 rakennettu *Lord Dunn-Raven*.

Pääasiaan palatakseni totean, että ää- nitteen hakeminen ei ollutkaan mikään helppo juttu. Radiossa kuultu kappale saat- taan olla joku konserttitaltiointi, joka ei ole millään levyllä. Vaikea sanoa, kun en ole tämän(kään) alan asiantuntija. Mutterin ääniteluettelon kohdalla löytyi Lalon ja Sa- rasaten musiikkia EMI-levymerkiltä.

Siis etsin äänitettä, jossa kyseinen huippu- viulisti soittaa Sarasaten mustalaislauluja. **Pablo Sarasate** oli espanjalainen säveltäjä. Hänestäpä en ollut aikaisemmin kuullutkaan. Mutta musiikki oli kuitenkin tuttua. Eila-äitini lauleli sitä jo 1950-luvulla kodissamme Kruu- nunhaassa ("mustalaiseks olen syntynyt, ko- ditonna kuljeskelen nyt...") Menin musiikki- liike Fugan nettisivuille ja pitkällisen veivaa- misen jälkeen päädyin kokeilemaan erästä tuotetta, jonka sitten tilasinkin. Anne-Sophie Mutter soittaa Meditation-nimisellä cd:llä mm. **Mozartin**, **Vivaldin** ja Sarasaten mu- siikkia. Se riski tässä sian ostamisessa säkissä tosin piilee, että se Sarasaten osuus ei vält- tämättä olekaan "Mustalaislauluja". Uskoisin noin 80-prosenttisella todennäköisyydellä

Anne-Sophie Mutter.

näin kuitenkin olevan. Tuskin Pablo kovin- kaan paljon tunnettua musiikkia sai aikaan. Takuuvarmasti Mozart ja Vivaldi mestarilli- sen Mutterin soittamana kuulostaa upealta. Siis vahinko ei ole järkevä, vaikka cd sisäl- täisikin eri Sarasatea kuin kuvittelen.

Niinpä ihmisen tietoisuus eri asioista kuin itsestään lisääntyy, kun jonkin asian ti- moilta tietoa netistä hakee. Se on nykyään niin tavattoman helppoa. Vain aivan huippu- tason viulisti voi loihtia soittimestaan kuule- mani kaltaisia uskomattoman kauniita soin- teja. (Vai pitäisikö sanoa sointuja?) Varmaan instrumentitkin ovat erilaisia. Hienot ja kalliit soivat paremmin. Anne-Sophie on todennä- köisesti soittanut jommallakummalla omista- mistaan Stradivariuksista. Ja siinä oli vielä

ykä asia, josta omaamani yleissivistys aiheen tiimoilta voisi saada lisävalaistusta. Siis mitä löytyy hakusanalla "Stradivarius"?

Jokainenhan tietää, että Stradivariukset ovat tunnettuja, arvostettuja ja kalliita viulu- ja. Niitä rakenteli Stradivarin suku, erityisesti **Antonio Stradivari** (1644-1737) Italian Cre- monassa vuosina 1660-1731 kaiken kaikkia- aan yli 1100 viulua. Niistä noin 650 on vielä jäljellä. Viulut ovat tavattoman kalliita.

Yleensä Stradivariukset ovat jonkun pan- kin tai säätiön omistuksessa. Tunnetuilla ja menestyneillä viulisteilla ne ovat pääsään- töisesti lainassa. Näiden viulujen luettelossa monen kohdalla on maininta, että viulu on kateissa, varastettu. Olisi aika stressaavaa pi- tää tuollaista esinettä lainassa.

Netissä on kertomus eräästä amerikka- laisesti viulistista, joka unohti käyttämänsä Stradivariuksen taksin takapenkille. Hän on- neksi sai neljän miljoonan dollarin arvoisen soittimen takaisin. Tämän kunniaksi hän mm. järjesti ilmaiskonsertin eräässä New Yorkin puistossa. Onpa Stradivarin suku jät- tänyt melkoisen perinnön jälkipolville. 650:n jäljellä olevan viulun kokonaisarvo mainitulla keskimääräisellä kappalehinnalla on huikeat 2 600 miljoonaa dollaria.

Mitä ilmeisimmin minä saan kuunnell- la Stradivariuksen ihmeellistä sointia lähi- päivien aikana, jos tekemäni tilaus onnellis- estä menee perille. Ja mikä ettei menisi, kun sen viime yönä maksoinkin Fugan tilille Nordeaan. Mustalaislaulut (toivottavasti, viit. edellä) ja muu levyllä oleva materiaali Anne- Sophie Mutterin esittämänä luovat kodikkuut- ta syksyn pimeneviin iltoihin.

20.10.2011

Juhani Tulkki

Kuva Reddy's Colour Lab Stu, Chandanagar, Hyderabad

Hyderabadin häävastaanotto. Mustat pilkut poskessa vievät pois pahan silmän. Muutoin morsian ja sulhasen olisivat liian kauniita ja seuraisi huonoa onnea.

Häät intialaiseen tapaan

Eila, Erkki ja Aimo Tulkin matka Ilona Tulkin häihin Intiaan

Saavuimme Tirupatin rautatieasemalle 30. 12.2010 seitsemän aikoihin aamulla. Matkaa oli yöjunassa tehty Hyderabadista puoli vuorokautta. Nukkuminen ei ollut oikein sujunut, vaikka laukut olivat kiinnitettynä polkupyörälukoilla penkkien lukituslenkkeihin. Asemalla oli vastassa tulevia sukulaisia, jotka kukittivat meidät kukkaseppeleillä. Matkaa jatkettiin takseilla kohti hindujen pyhän vuoren Tirumalan lakea. Reitti johti hyväkuntoista tietä pitkin tarkastusasemalle, jossa matkatavarat läpivalaistiin savukkeiden ja alkoholin varalta.

Ensimmäiset vaikutelmat vuorelta olivat kohtuullisen mystiset. Katujen varrella kovaäänisistä kuului sanskritin kielisiä rukouksia ja kaikkialla liikkui enimmäkseen kaljuiksi ajeltuja ihmisiä. Saavuimme lopulta hotellille,

Pyhällä Tirumala-vuorella juuri saapuneina ja kukitettuna perheemme ja Ilonan ystävät Tuukka ja Meri. Edessä Ilona ja pikkutyttö Anjani.

jonka sulhasen perhe oli varannut hääseremoniaa varten. Meidät kukitettiin uudemman kerran, ja ruokopilli- ja rumpuorkesterin sävelten tahdissa astuimme häätaloon. Paikka oli karu, mutta erittäin puhdas.

Olimme lähteneet matkaan Helsinki-Vantaalta 27.12. Alunperin oli pitänyt lähteä lähes viikkoa aiemmin, mutta Heathrow'n kentän lumitilanteen vuoksi Hyderabadin lento oli peruttu. Jouduimme siis tekemään aivan uudet matkajärjestelyt. Delhin kenttä oli hieman haastava Finnairin koneen myöhästymisen vuoksi. Turvatarkastuksia ja kenttäbyrokratiaa riitti, mutta ehdimme nipin napin varaamaallemme King Fisherin lennolle Delhistä Hyderabadiin. Jälkimmäinen Rajiv Gandhin kenttä lienee tällä hetkellä yksi Aasian parhaiten toimivista, ainakin siltä vaikutti.

Sulhasmies **Aditya** oli varannut meille hotellisviitin vilkkaalta kaupunkialueelta. Hotellin tapa kohdella asiakkaita ja sen hygieniataso eivät kuitenkaan vakuuttaneet, joten vaihdoimme häiden jälkeen esikaupungissa sijaitsevaan hyväntasoiseen liikemieshotelliin. **Ilona** puolestaan siirtyi asustamaan sulhasen vanhempien kotiin.

Tirumala-vuori on yksi hindujen pyhimistä paikoista. Hääpaikaksi se oli valittu, koska sulhasen perheen kotijumala Vishnun ilmentymä Venkateswara asuu siellä. Hääseremoniat alkoivat pian sen jälkeen, kun olimme peseytyneet saamiemme ohjeiden mukaan ja syötyämme upean lounaan muun hääväen kanssa. Ruoka tarjoiltiin banaaninlehdeltä ja tavan mukaan syötiin oikealla kädellä. Meille suomalaisille katettiin huomaavaisesti lautaset ja lusikat. Ruokalajeja oli paljon, laskuissa ei pysynyt ja ruokaa tuotiin koko ajan lisää kunnes älysimme kieltää.

Hääseremonian kulusta oli vaikea pysyä selvillä, koska se suoritettiin kokonaan sanskritiksi. Siihen kuului erilaisia hedelmällisyysriittejä, bramiinininauhan pyhittämistä, lahjojen antamista, rituaalisen teen tarjoamista, banaaneja, kookospähkinöitä ja valtava määrä erilaisia rituaalisia esineitä, joita papit valmistelivat paikan päällä. Häille sopivan ajankohdan oli varmistanut astrologi. Häätalon sulhasen isoisä oli saanut vuokrat-

Häävalmisteluihin kuuluvat naispuolisille henkilöille tehtävät henna-tatuoinnit. Hetki kuvanoton jälkeen vävypoika pelasti minut eunukkijoukosta, jota luulin teatteriseurueeksi.

Saatuamme kastiluokkaansa kuuluvan bramiinistatuksen vahvistuksen Aditya yritti livistää Varanasiin eläkkeeseen siellä loppuelämänsä munkkina selibaatissa. Onneksi saimme hänet kiinni eteisaulassa.

Morsiamen perheen tehtävä on osallistua hääseremoniaan monilla rituaaleilla, joiden tarkoituksesta meillä ei usein ollut aavistustakaan, vaikka saimme englanninkielistä opastusta. Itse seremonia tapahtui kokonaan sanskritiksi. Varsinainen reunassa papit ja sulhasen sisar Kiran.

Riisiä kylvetään toisen niskaan, kunnes astiat ovat aivan tyhjä, muuten tulee huonoa onnea.

tua, koska hänellä oli suhteita talon rakennuttaneeseen arvostettuun guruun, joka taas oli valaistunut asuttuaan luolassa seitsemän vuotta syömättä ja juomatta. Näin meille kerrottiin.

Häätavat poikkesivat aika paljon meikäläisistä, vieraat eivät juurikaan seuraneet tapahtumia, vaan keskustelivat keskenään, puhuivat matkapuhelimeen tai kävivät välillä ulkoilemassa. Kaikkea säesti hääyhtyeen musiikki ja pappien sanskriitinkielinen kovaääninen laulunomainen resitaatio. Myös meillä, morsiamen, perheellä oli oma osa. Ilona veljen, **Aimon**, tuli mm. pyytää Aditya menemään naimisiin sisarensa kanssa, sillä saatuaan vahvistuksen bramiinistatukseen sulhasen tulee tavan mukaan muuttaa pyhään Varanasin kaupunkiin ja elää siellä selibaatissa munkkina. Tämä Aimon tuli siis estää. Aditya saatiinkin kiinni eteisessä ja myös myöntymään Aimon pyyntöön.

Tässä vaiheessa Aimokin ryhtyi pappi-

Pääosa juhlallisuuksista on takana.

en avulla puhumaan sanskriittia. Seremoniat jatkuivat pitkälle iltayöhön, ja puolen yön aikoihin pääsimme nukkumaan. Hääparilla oli aikainen herätys, sillä heille oli varattu vip-vierailu Venkateswaran temppelissä seitsemältä aamulla. Hääit olivat intialaisiksi lyhyet. Tavallisesti ne kestävät kolme vuorokautta.

Häiden jälkeisenä päivänä meillä oli tilaisuus tutustua Tirumala-vuoreen. Kävimme viidakkopolun päässä sijaitsevassa Japanin temppelissä, joka on pyhitetty Hanuman-jumalalle. Vierailimme myös pyhällä vesiputouksella, jonka vettä tuli heittää kolme kertaa olan yli hyvän onnen varmistamiseksi. Seremoniassakin useimpia asioita tehtiin kolme kertaa. Illansuussa matka jatkui takai-

Japanin temppeli, jossa palvotaan apinajumalaa Hanumania.

sin Tirupatin kaupunkiin, josta suunnattiin yöjunalla takaisin Hyderabadiin. Edessä oli vielä häävastaanotto sulhasen kodin lähellä sijaitsevassa juhlatilassa.

Vastaanoton puitteet olivat upeat ja ruoka tietenkin taas upeaa ja kasvisruokaa. Tässä vaiheessa takana oli yölento mukaan lukien neljä huonosti nukuttua yötä. Sulhasen perhe jännitti, miten paljon vieraita tulisi, sillä oli mahdollista, ettei yhteisö hyväksyisi länsimaalaista puolisoa. Tällaiset rakkausavioliitot eivät ole tavallisia Intiassa, vaan naimisiin mennään sen mukaan, mitä suvun viisaat tai perheiden vanhimmat ovat keskenään sopineet. Vieraita tuli kuitenkin enemmän kuin oli odotettu, joten nyt jännitettiin ruoan riittävyyttä. Kaikkea riitti ja ylikin jäi köyhille annettavaksi. Meistä morsiamen perheestä oltiin hyvin kiinnostuneita, ja kohtelu oli ylipäänsä ruhtinaallista. Vieraita oli lopulta ehkä 250, mikä on pieni määrä Intiassa.

Häävastaanoton jälkeen parasta oli päästä nukkumaan hyvään ilmastoituun hotelliin. Loput päivät vietimme turistielämää ja tutustuimme Hyderabadin nähtävyyksiin.

Sulhasen perhe.

Charminar on Hyderabadin tunnetuin monumentti.

Polulla viidakkotemppelille nähtiin monta mielenkiintoista asiaa.

Golgondan linnoitus on peräisin mogulien ajoilta. Sitä pidetään yhtenä Intian ihmeistä.

Takseja on vaikea saada, ja kun sellainen saa, se on parasta varata koko päiväksi. Kustannukset ovat n. 20 euroa/päivä. Hyderabad on kiehtova kaupunki, asukkaita arvioidaan olevan viisi ja puoli miljoonaa, joista kaksi miljoonaa muslimeja. Tärkein kieli tuossa Andra Pradeshin osavaltiossa, on telugu, jota puhuu yhteensä 70 miljoonaa ihmistä. Kaksi muuta keskeistä kieltä ovat hindi ja urdu. Kullakin kielellä on oma kirjaimisto, siksi pä yleensä mm. liikekyltit ovat englanniksi.

Kaupungin historialliset nähtävyydet sijaitsevat muslimikaupunginosissa. Toisaalta Hyderabad tunnetaan lääketehtaitaan ja kansainvälisistä tietoliikennejäteistä. Tollywood on telugunkielisen elokuvateollisuuden keskus, ja sen studiot ovat suuremmat kuin Bollywoodissa. Äärimmäinen köyhyys ja rikkaus muodostavat omituisen vastakohdan. Sanotaan, että jokainen kohtaa Intiassa kulttuurishokin, minusta tämä väite on totta.

Häiden jälkeen nuoripari teki häämatkan Andamaanien saarille. Nykyään he, Aditya ja Ilona **Kolachana** asuvat Lauttasaareissa.

Ilonan ja Adityan rakkaustarinan pohjalta oli kirjoitettu bollywood-tyyppinen näytelmä, joka esitettiin toukokuun 2012 alussa kulttuurikeskus Caisassa Helsingissä. Näytelmässä asiaa käsiteltiin sulhasen intialaisen perheen näkökulmasta.

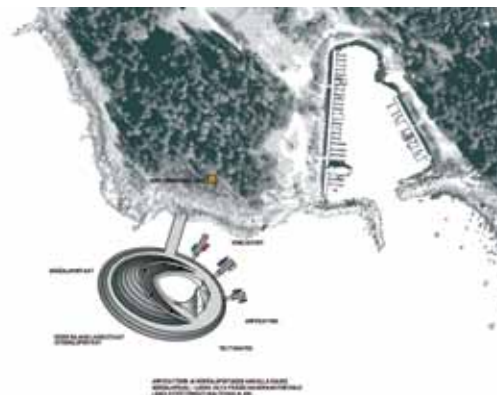
Teksti ja kuvat Erkki Tulkki

Kuva Nita Vera

Elokuussa 2011 pidettiin vielä oma häävastanotto lähimmille ystäville. Paikka on Ylästön kotiseututalo Vantaalla.

Horisontti-kivitasanne – Virolahden oma Guggenheim

Samaan aikaan kun pääkaupungissa käydään kuumaa kulttuurikeskustelua Guggenheim-museosta, Virolahdella väitellään "maailman suurimman" kivitasanteen tarpeellisuudesta. Lintuharrastajien ideasta liikkeelle lähtenyt hanke on tuottanut suunnitelman ja ensimmäiset havainnekuvat Horisontti-nimeä kantavasta rakennelmasta. Amfiteatterin muodon saanut tasanne palvelisi lintuharrastajia, luonnon tarkkailijoita ja muita vapaa-aikaansa meren rannalla viettäviä. Tasanteen suunnittelussa on huomioitu myös kulttuurin tarpeet – siellä olisi mahdollista järjestää myös monenlaisia tapahtumia ja tilaisuuksia.

Amfin suunnittelu aloitettiin viiden erilaisen vaihtoehdon vertailulla. Valituksi tuli veteen sijoittuva amfi monikäyttöisyytensä ja – yllättävää kyllä – maisemaan soveltuvuutensa takia. Amfin korkein kohta nousisi noin 4,5 metriin jäaden puiden latvustojen alapuolelle, ja sijainti niemen kärjessä mukaillee myös ympäröivän maaston muotoja. Halkaisijaltaan tämä ovaalin muotoinen tekosaari on leveimmillään 60 metriä ja kapeimmillaan 40 metriä. Veteen sijoittuvana amfi jättäisi ranta- ja maa-alueet vapaaseen virkistyskäyttöön.

Rakennusmateriaalia amfiin riittäisi yllin kyllin, sillä siinä olisi tarkoitus käyttää Virolahden louhosten sivukiveä, jolle ei tällä hetkellä löydy mitään hyötykäyttöä. Alustavat kustannukset nousevat hieman yli 800.000 euron ja rahoitusta hankkeeseen etsitään ensisijaisesti EU:n taholta ja yksityiseltä sektorilta.

Vastaavanlaista rakennelmaa ei ainakaan muualta Suomesta löydy. Horisontti-amfin kohtaloa selvittellään seuraavaksi kunnallisen päätöksenteon rattaissa. Nähtäväksi jää, kirjoittaako meneillään oleva vaalivuosi kipakkaa keskustelua tästä Virolahden omasta Guggenheimista ja siihen liittyvistä muista luontomatkailun kehittämissuunnitelmista. Sitä ainakin hankkeen puuhahmukset kovasti toivovat!

Horisontti kivitasanne, yleissuunnitelman tekijä Ramboll Finland Oy, maisema-arkkitehti Lauri Axelsson ja työryhmä

Horisontti selvityshanke, Kaakon Luonto ja Kulttuuri ry, lisätietoja: www.virolahti.fi Matkailu

Horisontin 3D-animaatio Youtubessa, etsi hakusanalla Horisontti Virolahti

*Teksti Siru Ahopelto
Kuvat Lauri Axelsson*

Talvisia askareita

Talvella, kun karja ol aamulla korjattu ja murkina syöty, miehet läks ulkotöihin. Syyspuolla alettiin yleens ensimmäiseks läijätä polttopuita. Sillon ei mettää hakattu lakiaks, vaan sitä harvennettiin vähä joka talvi ja puut otettiin polttopuiks. Ne kasattiin pieniin pinoiin ja ajettiin hevosella metästä kotiin. Polttopuut ajettiin riihen luo isoon kasaan, ja keväällä kun aurinko alko lämmittää, ne sahattiin sirkkelillä pätkiiks. Paksummat pätkät pit vielä halkoa kirveellä. Puukasan annettiin kuivaa kesäkuun alkuun, ja siit ne ajettiin liiteriin. Meijen isä läijäs kaik ohkasetkiin puut polttopuiks. Se tykkäs että metän pit olla siisti. Tulkkilan Toivo sano sille kerran, että siä tiet niin ohkaset risut polttopuiks ettei taho löytyä korinripapuita. Korin rivat tehtiin pienen sormen paksusesta koivusta.

Melkeen joka talvi tehtiin vähä puukauppoja mettäyhtiöillekiin. Kun ei ollu mettäkoneita eikä moottorsahoja. puut kaaettiin pokasahalla, karsittiin ja veettiin hevosella pinoiin yks kerrallaan. Kaikki oksat ja lalvat tehtiin polttopuiks. Meien hevosiilla ajettiin rahtia ainakiin omasta metästä, ja jos pyyettiin ja aikaa ol, vieraastakiin. Miun eno ol rahin ajossa joskus ainakiin Tammion saa-

ressa. Rahin ajaminen ol sitä, kun myötävät puut ajettiin talvella hevosella metästä tien viereen. Auto hak ne siit keväällä tehtaalle. Puukaupat tehtiin sillon niin, että isännälle maksettiin siintä, että se tek puut ite ja ajo valmiiks tien viereen.

Miehet ajo talvella heinät läävän vinttiin. Meillä ol heinälato kilometrin päässä Karpalosuossa ja kolmen kilometrin päässä Rautasuolla. Kun läävän vintistä loppu heinät, niitä ajettiin kotiin reellä. Melkeen joka viikko pit käyä heiniä hakemassa. Olet ajettiin läävälle hevosella riihen luonta. Sontaa tul talven aikana niin paljo, että sitä pit ajaa sontakatoksesta pellolle usiamman kerran. Sonta ajettiin hevosella ja reellä keskelle peltoa suureen kasaan, mistä se siit keväällä levitettiin.

Lokakuun puolvälissä naiset otti kangaspuut tupaan, ja alettiin kutoa kangasta. Joka talossa kuottiin ainakiin räsymattoja. Meillä kasvatettiin pellavaa, ja siintä kuottiin liinoja ja pyyhkeitä. Yleens yritettiin saaha kaikki valmiiks ja kangaspuut ulos jouluks. Jos tarvittiin, puut otettiin uuelleen sisään kevätpuolla. Jokaisen naimaikäsen maatalon tytön pit kutoa kapiota vielä kuuskymment-

luvulla. Pit olla ryijy, raanu ja tākänä seinävaatteiks, sekä omia kutomia pyyhkeitä ja pari pellavaista pöytäliinaa. Lakanakankaat ostettiin, mut pitsit pit ite virkata päälyslakanoihiin ja tyynyliinoin. Villoista kehrättiin lankaa, ja niistä tehtiin sukkia ja kintaita. Isän serkku ol taitava neulomaan koneella, ja se tek isälle monta vanhanaikasta villapaitaa "pässinpökkimästä". Kerran äiti kuto sarkaa. Se huovutettiin, ja siitä tehtiin isälle sarkapöksyjä. Ne ol kuulemma lämpimät rahtia ajaissa. Tiivis sarka pit vähä kosteuttakiin.

Koska uunia pit talvella lämmittää joka päivä, ruoka laitettiin usiast uunissa. Ol perunalaatikkoa, silakkalaatikkoa, lohkopii-rakkaa, uunperunoita ja tietyst rautapannussa sipulin kans paistettua läskiä. Meillä tehtiin joka lauantai saunalihaa. Rautapannulle pantiin sekasiin raavaan- ja sianlihaa sekä pieneks piluttua sipulia sekä vähä vettä ja suolaa. Se pantiin paistumaan, kun leivät ol otettu uunista ja annettiin hautua iltaan ast. Saunaliha syötiin saunan jälkeen. Siihen kastettiin tuoreesta perunapiirakasta revittyjä paloja. Sellasta herkkua ei saa nykyään enää mistään. Vanhemmat ihmiset sano sitä paistosta tuikinveeks. Kuiviista leipiistä ja pulliista tehtiin jälkiruokaa. Niitä vähä liotettiin maiossa ja pantiin vuokaan paistumaan sokerin ja puolukkasurvoksen kanssa. Meillä syötiin kolme kertaa päivässä: aamulla kaheksalta murkina ja juotiin saikkaa, päivällä yheltä ruoka ja illalla ennen läävään mänöä iltanen. Illalla ennen nukkumaan mänöä juotiin vielä saikkaa. Äiti ainakiin joi jossain välissä kahvia, mut ei meillä kyl paljon kahvia juotu. Vieraille tarjottiin tietyst kahvit ja pullaa.

Syksyllä, kun illat alko pimeneen, meillä istuttiin myrää. Kolmen jälkeen jo alko hämärtää, mut meillä ei sytytetty valoja ennen kun ol ihan pimiää. Kun ol hämärää, eikä nähny tehä mitään, ol mukavaa vaan istua ja haastella ennen läävään mänöä. Meillä ol porstuassa vaan yks pien ikkuna. Siellä ol mukavan pimiää, ja myö lapset leikittiin siellä sokkoa sillä välin, kun aikuiset istu myrää tuvassa.

Jos tarvi apua tai neuvoa, aina mäntiin

naapuriin; eikä tarvinnu etukäteen ilmottaa.

Meillä ol tapana käyä naapurissa melkeen joka päivä, tai siit naapurit tul meille. Sanottiin, että männään haasteleen. Nimi-päiviä juhliittiin sillon joka talossa. Ei tarvittu mitään lahjoja, lähetettiin vaan päiviille. Yleens päiviillä tarjottiin ite tehtyä täytekaakkua, kuivaa kaakkua, pullaa ja piparia. Väkiä ol päiviillä tupä täys.

Kun hankikelit tul maaliskuussa hiihettiin joskus aamulla jo kaheksalta Tyyräänvuorelle. Sieltä näk melkeen koko meien puolen pellot. Nyt Tyyräänvuoresta ei oo enään paljon jälellä. Se on lohottu ja kivet ajettu rekka-autoilla jonnein ulkomaille. Jälellä on vaan kauhiat röykkiöt kivenlohkareita, millä ei vissiin oo mitään käyttöä. Kun viime syksynä ajon pimiällä Pihlajaan, Tyyräältä näky jo Jähimäelle niin kirkkaat valot, että tuntu niinkun ois kaupunkiin tullu.

Talvella ol ainakiin naisiilla vähä helpompaa kun kesällä. Ei tarvinnu lähtiä päivällä peltotöihin. Lehmät pit tietyst syöttää ja lypsää kaks kertaa päivässä. Työtä riitti ympär vuoen, mut talvella kerkis päiväsyänä käyä kylässä ja puuhata kaikenlaista.

*Husulassa maaliskuussa 2012
Marjatta Haaja-Seppälä*

Piirrokset Jaakko Liukkonen

Maitotilalla tapahtuu

Eini Tulkki Suur-Miehikkälästä kertoo millaista on elämä ja työnteko tänä päivänä maitoa tuottavalla tilalla.

Olemme harjoittaneet tätä ammattia vuodesta 1988. Ostimme Riihelän tilan sedältäni **Manne Vilkiltä**. Tämä on myös minun syntymäkotini. Asuin 14-vuotiaaksi naapurikylässä Kalliokoskella vanhempieni kanssa. Sitten Suur-Miehikkälän Kantolassa tuli tarvetta avustaa iäkkäitä isovanhempia ja setä-**Mannea** navetta- ja taloustöissä, joten muutin tänne jo ennen rippikoulua. Pian huomasin, että olin saanut tästä työstä itseleni ammatin!

Avioliitto parikymppisenä naapuripitäjän pojan, myöskin maahenkisen **Riston** kanssa vain vahvasti maatalousyrittäjiksi ryhtymisen. Rakensimme uuden talon, joka valmistui vuonna 1992. Lapsemme **Sanna** ja **Ville** tottuivat jo varhain äitin komennossa maa-laistalon töihin. Nykyään lapset ovat vain satunnaisia ”tähtivierailijota”. Setä-Mannekin on jo iäkäs, joten itse täytyy selvittää ”huushollin”

pyörittämisestä. Itse olemme tämän hienon perintekään ammatin valinneet. Jatkajaa ei meilläkään työlemme ole, joten viimeinen pari se tuntuu olevan remmissä meilläkin. Työ on ollut mieluista ja arvokasta puhtaan suomalaisen elintarvikkeen tuottamista. Olemme saaneet asua maalla ja harjoittaa työtä, josta jokainen päivä on tuonut tyydytystä ja iloa.

Lehmät, eli nämä paljon käsityötä teettävät ”työnantajamme”, asustavat punatillisessä, alunperin 50-luvulla rakennetussa navetassa. Rakennusta on nykyaikaistettu ja laajennettu lähes joka vuosikymmenellä. Meidän lehmien navetta on malliltaan parsinavetta. Lehmien parsipaikkoja meillä on 27:lle ammulle. Lisäksi tarvittavat karsinatilat vasuille ja maidon käsittelyyn sekä huoltoon liittyviä tiloja. Rehunkäsittely tapahtuu vintin

kautta, siellä on tilaa kuivalle heinälle ja Riston laakasiilosta ajamalle AIV-rehulle. Maito-huone on rakennettu navetan eteläpäätyyn. Sinne sijoitettuun tilatankkiin lypsämme joka aamu ja ilta lehmistä maidot.

Nousemme joka aamu kello 5.05 ja suuntaamme askelemme kohti työpaikkaa. Mie sytytän tulet vesipadan alle, Risto valmistelee sillä aikaa koneet lypsyä varten. Navetan puolella mie olen jauho- ja aiv-jakaja. Meillä nämä toimet tapahtuvat käsin jakaen. Jauhojen ja väkirehujen jaon jälkeen juotan vasikat sekä lypsän poikineet lehmät, jos niitä on. Tällä välin Risto on kolannut lannat parsista ja lakaissut parret lypsyä odottamaan.

Risto on kiivennyt vinttiin, jossa säilytämme rehua. Hän pudottelee minulle alas lehmien ruokintapöydälle sopivan kokoisia kasoja, jotka mie sitten vien rehuhamsterilla lehmien eteen. Tätä ”virtasta” jaamme talvi-

ruokintakaudella useita satojatuhansia kiloja. Onhan se ammujen perusrehua, vähän kuin leipä meille ihmisille. Lehmät jäävät syömään, ja myös käyvään korjaamaan työomme tuloksia – siis lypsyille.

Lypsämme kumpikin kahdella lypsy-yksiköllä, lähes aina omia nimikkolehmiä. Siispä lypsimet ja hygieniavaunut kiskoja pitkin navettaan, ja työ alkaa. Miun koneilla ensimmäiset lehmät lypsyssä ovat Agneetta ja Uuttera, Ristolla Eilisabeth ja Elssa. Äskettäin poikineen Elssa-hiehon utareet ovat vielä tottumattomat lypsyyn, joten tätä lehmää pitää valvoa vieressä, ettei se potki koneita lattialle. Toisia hiehoja saa opettaa lypsytapahtumaan kauankin, ennen kuin ymmärtävät, että lypsy helpottaa täyden utareen pakotusta.

Lypsyn jälkeen on vuorossa koneiden ja lypsyrttien pesu, samoin kannukoneen putsaus, jos se on ollut käytössä. Mie jaan lisäjauhokierroksen ja kävelen hiehopihatolle syöttämään meidän ”tulevaisuuden toivot”, nuoret hiehot ja vasikat. Täältä pihatosta tulee täydennystä tyhjentyneisiin parsiin.

Eini, Risto ja Fätsi-koira vuonna 1977.

Eini ja kanat.

Lähes joka vuosi olemme voineet myydä muutamia nuoria hiehoja maailmalle. Viime vuonna lähti Eijuli-hieho Venäjälle ja seitsemän nuorta tähän lähialueelle. Mie kerittelin eläimet esittelykuntoon, ja otimme tarvittavat näytteet niistä yhdessä. Sitten kun ostaja saapui, esittelin eläimiä heille. Siinä sitä puuhaa piisasi, eläimet kun eivät ole aina yhteistyön kannalla! Useimmiten karjan kellokas halusi tulla esittelyyn, vaikkei se ollut myynissä. Pihatto on miusta mukava paikka hoitaa eläimiä. Ne ovat vapaina ja saavat liikuntaa ja seuraa aivan toisella lailla kuin porsinavetan asukit. Hiehot saavat jauhoja sekä AIV:tä. Tämän jälkeen tarkkailen kiimat ja tarvittaessa soitan seminologin hieholle. Meillä on varattu siemennystä varten oma tila, sinne pitää vain "pyydystää" oikea eläin odottamaan.

Miulla on vielä pieni kanala, käyn hoitamassa sen asukit. Sen verran ollaan omavaraisia kananmunista, että pystyn hieman myymäänkin kanalan tuotoksia naapureille.

Risto jäi laittamaan tällä välin lehmille aluset, tämän jälkeen pääsemme ansaitulle aamusajulle.

Laidunkaudella laskemme lehmät päivin ja öin ulos laitumelle. Kesä on muutenkin aivan toisenlaista hoitaa eläimiä. Aitojen tekoa ja korjausta riittää koko kesäksi. Pitää myös lannoittaa ja pudistusniittää laitumia koko kauden ajan. Toisaalta navetasta pääsee joutuisammin pois, kun lehmät vain lypsetään ja väkirehut syötetään navetassa. Muun ajan ammut saavat itse kerätä rehunsa laitumilta. Ja meidän lehmänhoitajien kesä menee varatessa niille talvuruokia: AIV:tä kaksi tai kolme sataa ja viljapeltojen hoito vielä lisäksi. Teemme lähinaapurimme kanssa yhteistyötä, jotta saisimme työt tehtyä ajoissa. Sääolot ja Suomen lyhyt kesä kun ei suosi vitkastelijoita.

Talvi ja pakkanen ovat koettelemuksia eläinten hoidossa ja huollossa. Pitää vahtia, että ruoka ja vesi pysyvät sulana. Navetan ilmastointi toimii käsisäädöllä, joten sekun on yksi tarkkailtava asia. Lehmien tuotos alenee helposti jäistä AIV-rehua syötettäessä. Vaikka pakkasilmat ovatkin upeita katsella ikkunasta, niin meidän työssä pakkasen on otettava huomioon. Traktorien lämmityslaitteet pitää muistaa laittaa käyttöön, juomakuppien toimintaa ja vedentuloa täytyy seurata. Sulatusoperaatiot ovat monesti aika hankalia.

Taloussisäänkäynti talon päädyssä.

Setä-Manne jauhamassa.

Tiistai 6.3.2012. Tänäpä on aika erilainen päivä. Risto lähtee polven tekonivel-leikkaukseen. Tästä leikkauksen loppu-tuloksesta riippuu se, miten jalka kestää työntekoa ja rasitusta sitten sairausloman jälkeen. Joudumme varmasti hieman uudelleen järjestämään työkuvioita. Lomittajia on ainakin luvassa miun avuksi kolmeksi kuukaudeksi. Tulee siinä tutuksi monen uuden ihmisen kanssa. Olemme saaneet tähänkin asti vuosilomiin ja muutamiin edellisiin sairaustapauksiin ammattitaitoista väkeä. Lomituspalvelu on säästänyt monen maatalousyrittäjän loppuunpalamiselta.

Tähän alkupuolelle Riston toipumista, on meille ainakin valikoitunut parhaita työntekijöitä, mitä toivoa saattaa! Navetassakin on vähän hiljaisempi jakso menossa. Useita lehmii on laitettu umpeen odottamaan iloista lisääntymistapahtumaa! Mammalomalla ovat mm. Ekstra, Aate, Yötuuli, Annansilmä ja Amalia -lehmät. Vasujen nimi alkaa tänä vuonna J-kirjaimella. Siinä sitten mielikuvitus

lentää, kun keksimme uusille tulokkaille nimiä! Tämä alkuvuosi on ollut hiljaista poikimisten osalta, ei ole vielä syntynyt kuin yksi Jaili-vasu.

Useimpien lehmien lisääntyminen ajoittuu tänne kevätpuolelle. Kesällä on valoa ja lämpöä riittämiin, ihanaa vihreää ruohoa ja auringonpaistetta – silloin ovat hyvät edellytykset lisääntymiselle. Lehmä poikii noin kerran vuodessa, ehkä keskimäärin kolme kertaa elinaikanaan.

Teurasauto käy talossa. Meiltä lähti äskettäin teuraaksi Tuhkimo-lehmä. Tämä yksilö kerkesi elinaikanaan tuottamaan noin 50-tuhatta kiloa maitoa. Poikimisiakin oli kuusi kertaa. Meilläkin joudutaan poistamaan useita lehmii paljon nuorempina. Syitä on monia, yleisimmät liittyvät lisääntymiseen ja utareterveyteen. Paras lehmä on aina terve ja lisääntyy säännöllisesti. Meidän lehmät ovat ay- ja holsteinrotua. Siis punavalkeita ja mustavalkeata väritykseltään.

Luonteita löytyy joka sorttia, mutta kilttejä kaikki. Miun lemmikkilehmä nimeltään Uttera, Ristolla se on Annansilmä. Näitä tulee silitettyä vähän enemmän aina ohimennessä.

Risto tauolla.

Joskus käy niin että eläimen poistosta pitää päättää luonnevian takia. Miun piti ilmoittaa Velho-lehmä "korkialaitasen" kyytiin juuri tästä syystä. Viime poikimisesta saimme tältä lehmältä komean Isabella-vasikan. Isabella tuntuu olevan huomattavasti kiltimpi kuin emänsä.

Kerran vuodessa meillä käy jalostusneuvoja, silloin käymme lehmien rakenteen ja luonteen tarkasti läpi. Vähän äksymälle lehmälle valitaan kilttiluonteinen "sulho", jotta tilanne korjautusi jälkeläiselle. Sitten kun seminologi tulee taloon lehmää siementämään, käymme vielä lävitse lehmän ominaisuudet ja voimme vielä tässä vaiheessa vaikuttaa mm. luonne- ja tuotosasioihin. Yhdeksän kuukauden kuluttua näemme sitten uuden tulokkaan lepäilevän karsinassaan. Jos vasu on lehmä sukupuoltaan, se jää taloon, sonni-pojat lähtevät meiltä lihakasvattamoon noin kahden viikon iässä. Vuodessa meillä on 30-40 poikimista, saa siinä "kättilö" valvoa sekä auttaa vasuja maailmaan.

Tammikuussa odotimme Elssan poikimista. Toiveena miulla oli saada lehmänen vasu jalostusarvoltaan hyvältä Elssalta. Parret olivat täyteen lehmistä, joten toimme hiehon isoon karsinaan. Sitten 12. päivänä alkoikin tapahtua, ja annoimme hiehon hoitaa poikimisen itseksensä, kun kaikki näytti menevän hyvin. Ilta-yöstä tuli maailmaan pieni musta lehmänen vasu. Emä sai nyt tutustua tulokkaaseen rauhassa, ja nuolla sen kuivaksi. Sitten käynnistin lypsykoneen, ja lypsimme pihkamaidot talteen vasikalle. Annoimme vasikan imeä tuttipullosta mahan täyteen ihanan keltaista ja vahvaa maitoa. Vasu piristyi oikein kovasti ja olisi seurannut

"varaamo" Ristoa, mutta emän huolestunut ääntely sai sen palaamaan takaisin karsinaan. Suljimme karsinan oven, ja jätimme pienen perheen uinumaan ansaituille yöunille. Kello olikin yli puolen yön, oli jo lepo tarpeen meillekin!

Vesiongelmia. Eräänä lauantai-päivänä mie menin syöttämään kanoja. Kanalassa on meidän painesäiliö. Sen toimintaa on helppo samalla tarkkailla, kun ruokkii kanoja. Nyt huomasin heti sisään tullessa, että kaikki ei ollut kunnossa. Säiliön painemittari "naksutteli" koko ajan. Hain Riston paikalle, ja aloimme selvittää ja tutkia asiaa yhdessä. Mittarista näimme, että vettä tulee säiliöön aika hitaasti, mutta poistuu tosi nopeasti. Siis jossakin vuotaa vettä ja paljon! Mie aloitin navettatyöt lomittaja-**Soilin** kanssa, ja Risto tuli katsomaan navetalle, jos vaikka lehmien juomakuppi vuotaa.

Niissä ei kuitenkaan ollut vikaa. Sitten Riston sattui katsomaan navetan ikkunasta ulos. Siellä ikkunan alla liritelti pieni puro, joka ei kyllä kuulunut asiaan. Kivijalasta lörise vettä aika tavalla. Nyt olivat viisaat neuvot tarpeen! Päätimme sulkea navettaan johtavan vesijohtolinjan yöksi navettatöiden jälkeen. Maitohan muodostuu suurimmaksi osaksi vedestä, joten vedensaanti on hyvin tärkeää lehmille. Onneksi nyt on talvi, kesäkuumalla yksi lehmä voi juoda jopa yli sata litraa vuorokaudessa.

Riston kanssa illalla mietittiin seraavan päivän korjausoperaatiota. Hän soitti miun serkulle **Jarille**, jos tämä tulisi meille apuun huomenissa. Riston jalkaleikkauksesta kun oli vasta kolme viikkoa, joten hänen täytyi tyytyä työnjohtajan osaan. Miehet aloittivat aamusella moukaroimaan lattiaa karjaketti-

östä rikki. Edellisen illan aikana Risto oli paikallistanut vuotokohdan karjakettiin ja maitohuoneen lattian alle. Jonkin ajan kuluttua työ täytyi lopettaa. Rikkoontunut vesijohto oli niin ahtaassa paikassa, että sinne ei yltänyt mitenkään. Ja taas mietittiin: lopputulokseksi tuli se, että kaivuri pitää saada paikalle. Soitto naapurikylään, ja kohta ja möyrysi **Harri** kaivurinsa kanssa etsien 70-luvulla tehtyä vesijohtolinjaa.

Vesijohtolinjaa ei kuitenkaan eripaikoista kaivamalla löytynyt, joten päädyttiin kokonaan uuden linjan vetämiseen. Jarilta löytyi kotoaan uutta muovista vesijohtoputkea; se riitti tähän tarpeeseen sopivasti. Vielä piti soittaa putkimies **Matille**, ja tämä lupautui tulemaan samana iltana. Näin saatiin putken päät vielä samana iltana jengoilleen, ja kello yhdeksän jälkeen illalla vesi virtasi taas lehmien juotavaksi. Oli se kova päivä kaikille. Ristokin oli kainalosauvojen kanssa koko päivän liikkeellä. Mutta onnistunut lopputulos unohdutti kaiken vaivannäön. On onni tuntea ihmisiä, jotka vielä lähtevät auttamaan toisiaan, kun nämä tarvitsevat apua. Se ei enää tunnu olevan joka paikassa tapana.

Lehmät sairastuvat. Meijeri oli tiedottanut lypsykarjatiloiille alueella riehuvasta Corona-viruksesta. Miekin laitoin heti desinfiointialtaan käyttööni. Sitten iltatarkastuksella tiistaina, heti sen vesiooperaation jälkeen, mie huomasin muutaman lehmän olevan "huilulla" – siis uloste kovin löysää. Mietin, että nämä lehmät ovat ressaatuneet siitä vesiongelmasta. Siten tulikin pienen Juppi-vasun karsinan kohdalle ja sekini oli kovin vetämättömässä kunnossa. Kiersin vielä uudestaan tarkastusreitini ja "koppailin" lehmä korvista

ja muistakin kohdista. Jotkut olivat jo hie-man viileämpiä pinnaltaan, ja hainkin sitten kuumemittarin. Lämpötilamittaukseni varmistivat, että useat eläimet ovat sairastumassa johonkin tautiin. Katselin ruokintapöytä ja sielläkin oli enemmän tähettä ruuista, kuin tavallisesti tähän aikaan illasta. Katsoin viisaimmaksi soittaa maitoauton kuljettajalle tiedotteen mejän karjan tilanteesta.

Seuraavana aamuna olikin maitoauton tulopäivä. Maidot noudetaan tiloilta yleensä joka toinen päivä. Autolija tiesikin joidenkin tilojen jo saaneen tartunnan, mutta ei vielä meidän reitillä. Hän sanoi hoitavansa suojautumisen itse. Seuraavana aamuna soitin eläinlääkärille ja mejerin tuotantoneuvolle, ja sain paljon uutta tietoa taudista, sen torjumisesta ja hoitamisesta. Taudin luonne kuuluu olevan erittäin tarttuva ja leviämisen estäminen erittäin vaikeaa. Lisäksi se on pienille vastustuskyvyttömille vasuille monesti kohtalokas. Lehmät tuntuvat kaipaavan suolaa ja kuivaa heinää. Tarvittaessa magnesiumkivennäistä sekä korkean kuumeen saaneille kuumelääkettä. Ripulin pahasti kuivattamille eläimille eläinlääkäri antaa sitten suonensisäistä nesteytystä.

Meidän lehmät sairastuivat melkein kaikki lähes yhtä aikaa. Seuraavat päivät olivat aivan kaameita niin hoitajille kun eläimille. Ruuan menekki painui melko miniiniin, ja näin olle maitoakaan ei paljoa herunut. Tämä tauti kun aiheuttaa paljon jälkien siivoamista, niin olimme aika kovilla silloin sijaisapulomittajana olleen **Helenan** kanssa. Onneksi Risto oli tehnyt varaston täyteen pahnasilppua ja turveautokin oli tuonut nuppikuorman vasta äskettäin. Yksi Helmikki-niminen hieho sinnitelti kaksi päivää, ennen kuin sairastui. Hiehot

tuntuvatkin pääsevän hieman helpommalla tästä sairaudesta.

Pääsiäisviikollakin vielä jatkuva lehmien sairastaminen vei kyllä miun voimat vähiin. Olimme onneksi sopineet Sanna-tyttäremme kanssa aiemmin, että hän lomittaa miulle muutaman vuosilomapäivän, kun hänellä on opiskeluistaan pääsiäisenä vapautta. Mie olen laulanut nykyisen Miehikkälän Kappeliseurakunnan kirkkokuorossa kymmenen vuotta, ja pääsiäisen aika on kuorolaisille aina kiireistä. Meidänkin kuorolla oli kolme Jumalanpalvelusta, joissa avustimme laulaen. Kiirastorstaista näytti muodostuvan miulle erittäin tiukka päivä: aamulla normaali karjanhoitotyöt, sitten miulla oli labra-aika ja samaan kyytiin setä-Mannelle, sillä hänelläkin oli aika varattuna terveysasemalle. Toin välillä Mannen kotiin, ja söimme Riston valmistaman murkinan. Miulle tämä olikin ensimmäinen ateria tänään, kokeenottoon kun piti mennä ravinnotta. Riston jalkaleikkauksen jälkihoitoon kuuluu fysioterapiaa, ja tänään oli taas aika sinnekin.

Tämän jälkeen kerkesin tekemään hie-
man taloustöitä, kunnes olikin jo aika mennä navettatöihin. Meillä on täällä kylässämme vireä urheiluseura, joka järjestää monenlaisia toimintaa, mm. bingo-illat ovat suosittuja tapahtumia. Illalla lähdimme Riston kanssa taas yhdessä, hän bingoon ja mie kirkolle. Tänä iltana mie olin lupautunut avustamaan pappia ehtoollisen jaossa, joten kirkkokuoron kanssa en ehtinytkään laulamaan, esitykset kun olivat juuri ehtoollisen aikana.

Jumalanpalveluksen loputtua ajelin hake-
maan Ristoa Seurantalolta, jossa hän jo odottelikin. Tällä kertaa voitot olivat vähäiset, eihän sitä aina ole tuuria. Alunperin tähän päivään oli vielä käynyt Taavettiin hakemaan Sanna linja-autolta, mutta se järjestyikin ystävällisen naapurin avulla. Hänen työvuoronsa kun päättyi sopivasti samaan aikaan, kun Sanna saapui Taavettiin. Niin sain sitten lomittajan itselleni, kun tyttö saapui kymmenen jälkeen kotiin. Pitkäperjantaina olin aamulla jumalanpalveluksessa, ja tulin kiireellä kotiin valmistamaan ateriaa Riston ja Sannan kanssa. Oli näet Villekin luvannut

saapua Lappeenrannasta, ja söisimme yhdessä pääsiäisaterian. Sitten olisi ohjelmassa tietokonehommia, Ville kun osaa nämä jutut tosi hyvin. Muutamia vieraita piipahteli päivän aikana, mie yritin kirjoitella tätä juttua aina välillä – jos vaikka tarvitsen neuvoja, niin Ville sitten ohjaa.

Illalla mie läksin iltatarkastukselle navet-
taan, mie teen sen meillä, vaikka oisin lomalla. Lehmät olivat edelleen pahasti ripulilla, mittailin lämpöjä muutamalta am-
multa ja annoinkin Valssi-nimiselle lehmälle ”ketovettä ja sedamania” (lääkkeitä). Sitten saapastelin vasikkapuolelle juotin hieman nestettä lisää Juppi-vasulle. Olin jo karjaket-
tiössä huuhtomassa saappaita, kun kuulin jotain muksetta navetasta ja menin katso-
maan. Siellä olikin pikku-vasumme potkaissu viimeisen kerran. Niin äkkiä voi lähtö tulla – äsken vielä imi juomaa ja nyt oli jo henki kadonnut. Eihän siinä enää mikään auttanut, käynyt mikä käynyt.

Ensimmäinen pääsiäispäivä. Tänään lehmät ovat jo huomattavasti paremmassa kun-
nossa, ja voin lähteä hyvillä mielin kirkkoon. Sannan tultua navetalta lähdimme yhdessä ajelemaan Saivikkaille. Olimme sopineet äitini kanssa, että Sanna tulee kirkon ajaksi hänelle kylään. Näin kerkesimme käydä samalla kyydillä tämänkin kyläilyn. Lauloimme kirkossa riemukkaita pääsiäispäivän lauluja ja virsiä. Ilmakin suosi tätä ylösnousemuksen päivää, aurinko paistoi meille kirkkaalta tai-
vaalta.

*Teksti Eini Tulkki
Kuvat Einin albumista*

Isoveli valvoo

OSA 2

Tuttavallani havaittiin mammografiassa kalkkikertymä toisessa rinnassa. Hänet kutsuttiin tarkempaan tutkimukseen, ja löydös päätettiin poistaa leikkaamalla. Perheessä oltiin jo täysin varmoja, että äidillä on rintasyöpä. Tuttavani meni sairaalaan toimenpidettä varten. Sairaalan vaatteissa esilääkitty-
nä hän odotti toimenpiteen alkamista. Silloin hänelle tultiin ilmoittamaan, ettei toimenpidettä sittenkään tehdä. Vasta nyt huomattiin, että sama löydös oli näkynyt jo edellisessä mammografiassa eikä ollut muuttunut miksi-
kään. Potilas palasi helpottuneena kotiin.

Seuraavalla lääkärin vastaanottokäynnillä lääkäri totesi:

- Niin, teillehän on tehty tämä toimenpide.
- Mikä toimenpide?
- No, tämä rintaleikkaus.
- Ei varmasti ole tehty!
- Kyllä teille on tehty, koska täällä niin lu-
kee, sanoi lääkäri.

Lääkäri ei kuitenkaan löytänyt potilaasta leikkaushaavaa, eikä mitään tutkimustuloksia poistetusta löydöksestä. Lääkäri oli merkin-
nyt potilastietoihin toimenpiteen suoritetuksi, vaikka ei ollut tehnyt sitä. Lääkäri ei voi jäl-
keenpäin poistaa tai muuttaa potilasrekisteriin kirjoittamiaan tietoja. Tuttavani pyysi rekiste-
rinpitäjältä omat potilastiedot nähtäväkseen. Hän teki oikaisuvaatimuksen, ja vasta sitten rekisteriin voitiin lisätä, että tieto toimenpi-
teestä löydöksen poistamiseksi on väärä.

Väärät potilaspaperit

Helsingin Sanomissa oli 16.1.2012 uutinen, jossa potilaalle oli postitettu toisen henkilön tietoja. Leikkausjonossa odottava potilas sai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS) kirjeen, jota lukiessa hänelle valkeni, että se oli tarkoitettu täysin toiselle ihmisel-
le, nuorelle päihdepotilaalle. Kirjeen saajaa alkoi eniten huolestuttaa se, ovatko hänen omat paperinsa menneet jollekin toiselle.

– Ketään ei kiinnostanut selvittää, miten paperit olivat tulleet minulle tai missä minun paperini olivat, toteaa HUS:iin kymmeniä puheluita soittanut potilas. Helsingin Sano-
mien mukaan vastaavanlainen tapaus sattui myös kesällä 2011. HUS pahoittelee ”inhimil-
listä erehdystä”.

Suomeen ollaan luomassa koko maan kattavaa terveydenhuollon potilastiedostoa. Kansallinen terveysarkisto (KanTa) kerää sähköisesti kaikki potilastiedot samaan ar-
kistoon. Sinne tallennetaan potilaskertomus, diagnoosit, hoitotyö, laboratoriotutkimukset, lausunnot, riskitiedot ja lääkitys.

Kansallinen terveysarkisto toteutetaan kahdessa vaiheessa. Ensin sinne tulevat sähköiset eReseptit. Niitä on jo kokeiltu Turussa ja useilla paikkakunnilla, mm. Kanta-Hä-
meessä. Tänä vuonna kokeilun piiriin tulevat pääkaupunkiseutu ja Uusimaa. Toinen vaihe eli sähköinen terveysarkisto, eArkisto, seuraa perässä. Sinne ladataan sitten muut potilas-
tiedot. Sitä on kokeiltu viime vuoden lopulta alkaen Kuopiossa. Nyt kokeilu on laajennet-
tu koskemaan myös Itä-Savon sairaanhoito-
piiriä eli Savonlinnan tienoota. Koko Suo-
men siirtyminen terveystietojen sähköiseen arkistointiin kestää vielä kauan.

– Kolmen neljän vuoden kuluttua olemme jo aika pitkällä, mutta silloinkaan mukana ei ole vielä kaikkea, toteaa kehittämispäällikkö **Teemupekka Virtanen** Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä (HS Kaupunki 9.12.2011).

Viimeisinä Kymenlaakson terveyskeskus-
sista ottivat sähköisen reseptin käyttöön Viro-
lahti ja Miehikkälä toukokuussa 2012.

Hidastavina tekijöinä ovat olleet tieto-
järjestelmien yhteensopivuusongelmat, ko-
neitten takkuaminen ja järjestelmien kaatui-
leminen. Valtiontalouden tarkastusvirasto on arvioinut hankkeen maksavan noin 500 mil-
joonaa euroa.

Positiivisena puolena tässä uudistukses-
sa on, että omia tietojaan voi katsoa netissä

www.kanta.fi -osoitteesta Omien tietojen katselu -palvelusta. Sinne pääsee jokainen 18 vuotta täyttänyt omilla pankkitunnuksillaan. Vanhemmat eivät näe lastensa tietoja. Toistaiseksi siellä näkyvät vain sähköiset reseptit.

Huolestuttavia ovat kuitenkin uutiset, joissa esim. sairaaloiden potilastietoihin ovat päässeet käsiksi henkilöt, joilla ei ole oikeutta kyseiseen toimintaan. Mitä sitten tehdään kun Kansallisessa terveysarkistossa tapahtuu "tietovuoto" ja koko kansan terveystiedot leviävät maailmanlaajuiseen jakeluun? Huolestuttava oli myös uutinen, jossa sähköisellä reseptillä määrätty lääkkeet olivat tarkoitettu jollekin toiselle henkilölle.

– Herää kysymys, onko kaikki potilastieto tarpeen arkistoida valtakunnallisesti, sanoo kuopiolainen apulaisylilääkäri **Pertti Lipponen** (HS Kotimaa 9.12.2011). Ihmettelen hän jatkaa:

– Arkistokokeilun aikana olen jo huomannut, että Kelalle on taltioitava hirmuisesti pikkutietoa potilaasta.

Tietenkin Kela haluaa tietää kaiken, varsinkin kaiken pikkutiedon. Tunnettu tosiasiahan on, että Kelan ja vakuutusyhtiön lääkäri, sinua koskaan näkemättä, tietää paremmin kuin sinua hoitava lääkäri, että olet täysin terve ja sataprosenttisesti työkykyinen.

Biometrinen passi

Hain uuden passin viime keväänä. Sitä varten minulta otettiin sormenjäljet molempien käsien etusormista. En kysellyt enkä ihmetellyt mitään, koska se tuntui olevan uuden passin saamisen ehtona.

Minua valistuneempi passinuusija oli valtiotieteiden maisteri **Elias Aarnio** Kaarinasta. Helsingin Sanomien Mielipide-sivulla hän kirjoitti 5.11.2011 seuraavasti:

– Sitä tilatessani kysyin virkailijalta, missä on henkilötietolain edellyttämä passirekisterin henkilörekisteriseloste. Virkailija ei osannut vastata, vaan kehotti kääntymään päällikkötason puoleen. – – – Biometriset tunnistetietot yksilöivät henkilön huomattavasti tarkemmin kuin nimi ja passikuva. Mihin näitä tietoja voidaan luovuttaa minulta erikseen suostumusta kysymättä? Voidaanko niitä esimerkiksi Suomen sopimien kansainvälisten sopimusten perustella luovuttaa muihin maihin, joihin en koskaan matkusta? Muun muassa tämä pitäisi käydä ilmi henkilörekisteriselosteesta, totesi Aarnio.

Poliisihallituksen rekisterinpitopäällikkö **Jari Råman** vastasi Aarniolle välittömästi (eli noin kolmen viikon kuluttua):

– Passin hakijalta otetut sormenjäljet tallennetaan passirekisteriin, joka on osa hallintoasiain tietojärjestelmää. Järjestelmän tietosuojaseloste pidetään jokaisen saatavilla rekisterinpitäjän toimipaikassa ja jokaisessa poliisilaitoksessa. Passin sirulle ja passirekisteriin tallennettujen sormenjälkitietojen käytöstä on säädetty tarkkaan passilaissa ja laissa henkilötietojen käsittelystä poliisitoiminnassa. Tietoja saa käyttää ainoastaan asiakirjan valmistamiseksi sekä henkilön tunnistamiseksi ja passin aitouden varmistamiseksi.

Passirekisteriin tallennettuja sormenjälkitietoja saa käsitellä vain poliisi, passia myöntävä muu viranomainen sekä rajatarkastusviranomainen.

Siihen tallennettuja sormenjälkitietoja voidaan käyttää myös uhrintunnistuksessa silloin, kun se on välttämätöntä. Tietoja voidaan luovuttaa ulkomaille vain näissä tilanteissa. Lain mukaan passirekisteriin tallennetut sormenjäljet on pidettävä erillään rikoksesta epäiltyjen henkilötuntomerkeistä.

Näin laissa sanotaan, mutta sisäministeri **Päivi Räsänen** olisi kuitenkin valmis laajentamaan passien sormenjälkien käyttöä rikostutkinnassa (HS 3.10.2011).

– Itse ajattelen, että sormenjälkitietojen hyväksikäyttäminen voisi olla tarkoituksenmukaista nimenomaan vakavissa rikoksissa,

sanoo Räsänen. Hänen mukaansa rekisterin "vähäinen ja täsmällisesti määritelty" käyttö olisi perusteltua. Se rajattaisiin törkeimpiin rikoksiin, kuten henkirikoksiin, raiskauksiin ja törkeisiin pahoinpitelyihin. Räsänen mukaan parisataa rikosta saattaisi selvittää.

Myös poliisi haikailee mahdollisuutta sormenjäljirekisterin käyttöön. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan mukaan rekisteriä ei pitäisi merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin alkuperäiseen tarkoitukseensa. Valiokunnan puheenjohtaja **Johannes Koskinen** empii tutkinnan kohdistamista kaikkiin passia hakeneisiin.

Passin hakijoilta on kerätty sormenjäljet noin kolmen vuoden ajan. Neljän tai viiden vuoden kuluttua kaikki passit ovat sormenjälkipasseja.

Kansanedustajat istuvat Arkadianmäellä kahdeksan kuukautta vuodessa säättämässä meille uusia lakeja ja "tuunaamassa" vanhoja lakeja uuteen uskoon. Nykyinen passilaki tuli voimaan elokuussa 2006. Milloin sitten lienee seuraava "tarve lain uudistamiseksi"? Varmaa vain on se, että rekisteritiedot ovat ja pysyvät. Niiden käyttöä säätövelviä lakeja sen sijaan voidaan muuttaa milloin vain.

Ärsyttävät muovikortit

Jokaisella ihmisellä pitää olla lompakossaan nippu erilaisia muovisia kanta-asiakaskortteja. Niillä saat alennuksia ohjelmista ja samalla bonustilisi karttuu. Sitten joskus sinut palkitaan ja saat jopa viiden tai kymmenen euron alennuksen bonuksillasi. Mahtavaa!

Uutinen Helsingin Sanomissa (HS Kotimaa 1.11.2011) kertoi, että iäkäs nainen kuoli ruokamyrkytykseen syötyään pilaantunutta oliivisäilykettä. Tuote vedettiin pois myynnistä, ja maahantuoja varoitti tuotteen ostaneita ihmisiä. Ostajat saatiin selville kanta-asiakkaiden korttiohjelmalla. Näin lipsahti vahingossa julkisuuteen tieto, että kaupat voivat saada selville kanta-asiakkaan ostoslistan – jopa kuuden tai seitsemän vuoden takaisen. Tässä tapauksessa viallisen tuotteen ostajien selvityskäskeytys tuli Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralta. Myös poliisiilla on laajat valtuudet saada tietoja rikostutkinnassa.

Tämän vuoden tammikuussa julkaistus-

sa uutisessa (HS 28.1.2012) kerrotaan viime vuoden lopulla ylitarkastaja **Hanna Lankisen** tekemästä tutkimuksesta. Tietosuojavaltuutetun toimisto tutki ensimmäistä kertaa kanta-asiakasjärjestelmien tietosuojaa. Sähköinen kysely tehtiin kanta-asiakasjärjestelmiä pitävälle yrityksille. Kyselyyn vastasi 93 yritystä eri toimialoilta päivittäistavarakaupoista apteekkeihin, ravintoloihin ja sähköyhtiöihin.

Tietosuojavaltuutettu kehottaa kanta-asiakkaaksi liittyvää lukemaan säännöt huolellisesti. Kuluttajan on syytä kysyä, mitä tietoa hänestä kerätään ja mihin niitä käytetään. Läheskään kaikki yritykset eivät kerro rekisteriasioita kuluttajalle lain edellyttämällä tavalla. Tällöin asiakkaan on itse hoksavaan asia ja otettava siitä selvä.

– Jos tietoja ei saanut liittymisen yhteydessä, kuluttajalla on lain mukaan koska tahansa oikeus pyytää itseään koskevat rekisteritiedot. Tämä koskee myös hänestä tehtyjä mahdollisia profiilitietoja.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että kanta-asiakkuuden irtisanomisen jälkeen peräti 35 prosenttia yrityksistä ilmoitti säilyttävänsä asiakkaan tiedot.

– Tämä on ongelma. Laki ei salli sitä, että henkilöistä pidetään tietorekisteriä ilman käyttötarkoitusta, totesi Lankinen.

Kuluttajalla on oikeus vaatia tietojensa poistamista rekisteristä jäsenyyden päättymisen jälkeen. Lisäksi tutkimuksesta selvisi, että 12 prosenttia yrityksistä ilmoitti luovuttavansa kanta-asiakastietoja yhteistyökumppaneilleen tai konsernin sisällä suoramarkkinointiin.

Maaseudun tulevaisuudessa oli juttu otsikolla "Google tietää sinusta kaiken" (MT 12.12.2011). Maailman suosituinta hakukonetta käyttävä kansalainen jättää jokaisesta hausta jäljen. Suomalaiset tekevät Googlessa miljoonia hakuja päivässä. Ne muodostavat läpileikkauksen siitä, mitä ajattelemme ja mikä meitä kiinnostaa, kuka on etsityn julkis, mitä suomalaiset syövät ja mitä katsovat televisiosta. Näitä tietoja Google välittää eteenpäin asiakkailleen rahasta. Kulissien takana käyttäjää analysoidaan ja profiloidaan.

Tämänkin jutun kirjoittamiseen tarvittiin monen asian tarkastaminen googlaamalla, joten jälkiä jäi.

Jaakko Liukkonen

Jonnat & Donnat Junnut & Jannut

NUORTEN SIVUT

Nuorten ja lasten kirjoituskilpailuun ei ole tullut osallistumisia toivotussa laajuudessa. Siksi toimituskunta on päättänyt jatkaa kirjoituskilpailua vuoden 2012 loppuun saakka. Myöskään julkaistavia lasten piirustuksia ei ole tullut tungokseen asti. Toivon teidän lähettävän lastenne ja lastenlastenne piirustuksia julkaistavaksi. Samoin toivon, että kannustatte nuoria piirtämään sarjakuvia. Piirustukset, kirjoitukset ja sarjakuvat voi lähettää osoitteeseen: Riku Tulkki, Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja tai sähköpostiin: riku.tulkki@gmail.com.

Riku Tulkki

Kirjoituskilpailulle jatkoaika

Viime lehdessä julistettu kirjoituskilpailun lapsille ja nuorille jatkuu vuoden 2012 loppuun. Kilpailun aiheena on **Sukulaiseni**. Kirjoittaja voi valita kirjoittaako yhdestä vai useammasta sukuun kuuluvasta, vai kertooko hän koko suvusta. Aiheena voi olla myös sukulaiselle sattunut tapahtuma tai kummelus. Kirjoittaja voi otsikoida kirjoituksensa haluamallaan tavalla.

Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1. alle 10-vuotiaat
2. 10 – 15-vuotiaat

Kilpailun säännöt

- Kilpailukirjoitusten enimmäispituus on 2 liuskaa. Teksti vain toiselle puolelle paperia. Teksti voi olla myös käsin kirjoitettu.
- Kirjoitukset voi lähettää paperiversiona tai sähköpostin liitetiedostona. Kilpailutöitä ei palauteta.

- Kilpailuun osallistuvan kirjoituksen tulee olla ennen julkaisematon, eikä se saa olla samanaikaisesti toisessa kilpailussa.
- Virolahden Tulkkien lehdellä on oikeus julkaista kilpailuun osallistuneet kirjoitukset.
- Kilpailuun osallistutaan nimimerkillä. Kilpailutyön mukaan tulee liittää suljetussa kirjekuoressa tai sähköisesti erillisenä sähköpostiviestinä tekijän oikea nimi ja yhteystiedot sekä julkaisulupa Virolahden Tulkki -lehteä varten.
- Kilpailuun osallistuvat kirjoitukset lähetetään tämän vuoden loppuun (31.12.2012) mennessä osoitteella Riku Tulkki, Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja tai sähköpostilla osoitteeseen: riku.tulkki@gmail.com.
- Kilpailun tulokset julkistetaan ja palkinnot jaetaan vuoden 2013 sukokokouksessa. Parhaat kirjoitukset julkaistaan Virolahden Tulkkien lehdessä.

Lähetäkää toimitukselle lasten piirustuksia! Tämän nallen piirsi 7-vuotias Pyry Apell.

Lähetä sarjakuviasi osoitteeseen:
Riku Tulkki,
Tulkintie 9,
49960 Ala-Pihlaja ta riku.tulkki@gmail.com

Korttitemppu – ja kuinka se tehdään. Siitä kertoo Jere Palmu.

Kuva Riku Tulkki

MAGIC ON AIR

Pöydälle on levitetty korttipakan sisältämät ässä-pelikortit. Jakaja ottaa jokaisen kortin yksi kerrallaan käteen ja kadottaa ne nopeasti ja taidokkaasti näkymättömiin. Lopulta jakaja nostaa kämmenensä ylös, enkä voi uskoa silmiäni – äsken kadoksissa olleet kortit ovat ilmestyneet takaisin pöydälle.

Tällä kertaa omaa harrastustaan esittelee tunnettu pelikorttiharrastaja **Jere Palmu**. Haminassa asuva 23-vuotias korttitaikuri on jo pienestä pitäen hämmästyttänyt ihmisiä ainutlaatuisilla taidoillaan, eikä ihme, sillä hänen tekemänsä temput pelikorteilla ovat aivan uskomattomia. Hän kertoo, että äskettäin tehty temppu on nimeltä "Invisible

palm", jossa katsojalle näytetään kuinka korttia voi näkymättömästi siirtää paikasta toiseen.

– Temppu on vaikea, mutta harjoittelun arvoinen, kiteyttää Jere.

Palkitsevaa harjoittelua

Itsenäisen harjoittelun nuori taikuri aloitti jo vuosia sitten, mutta hieman ennen täysi-ikäisyyttä korttitaikuuksensa lumosi nuoren miehen kokonaan.

– 17-vuotiaana näin Internetissä videon, jossa käsiteltiin pelikortteja aivan uudella tavalla, sekä esiteltiin tekniikoita ja illuusioita,

joita en ollut aikaisemmin nähnyt.

Siitä päivästä lähtien Jere on opetellut ahkerasti erilaisia temppuja. Päivät venyivät pitkiksi ja yöunet jäivät usein vähäisiksi harjoittelun parissa, mutta tulevaa taikuria se ei haitannut. Toisin kuin Jere, moni saattaisi menettää kiinnostuksensa harrastamiseen tuhansien harjoittelutuntien jälkeen. Hän omistautui mielenkiintoiselle harrastukselleen täysillä, ja nykyään kierteleekin usein baareissa viihdyttämässä ihmisiä.

– Yritin kehittää omia variaatioita erilaisista tempuista, ja halusin oikeasti oppia vaikeampia temppuja. Kärsivällisyyttä se vaati, pelikortit olivat aina mukana taskussa, välillä istuin kahvilla pyörittelemässä pelikortteja miettien mitä seuraavaksi opittelisin.

Uutuudet kiehtovat

Korttimaailmassa on lukematon määrä erilaisia pelejä ja temppuja, jotka viihdyttävät ihmisiä tavalla tai toisella. Jeren mielestä on hyvä asia, että tuntemattomammakin pelit tulevat nykypäivänä monelle tutuiksi. Hänen uusin tuttavuus onkin korttipeli nimeltä "Texas hold'em", joka on nykyaikaisempi ja suosittu versio tavallisesta viiden kortin pokerista.

– Olen opetellut peliä ahkerasti ja koittanut kehittää kyseiseen peliin liittyviä temppuja. Olisi hienoa yhdistää Texas Hold'em ja korttitaikuuksensa jollain tavalla toisiinsa.

Vaikka korttipelit ovat sinänsä vaikea harrastus, ei se mestarin olemuksesta tule esille. Rento asennoituminen ja huumori ovat hänen mielestään tärkeitä valttikortteja temppujen onnistumisessa.

– Mahtavaa olisi, jos pystyisi jakamaan itselleen parhaat kortit pelin aikana. Tämä ei ole kuitenkaan sallittua rahalla pelattavassa pokerissa, mutta olisihan se kiva taito hallita näin leikkimielisessä, Jere naurahtaa.

Nuoren taikurin osaamista tempuista yksi on kuitenkin ylittse muiden. Jere kertoo pelin olevan "Ambitious card", jossa katsoja valitsee kortin ja kirjoittaa korttiin oman nimensä. Kortti laitetaan pakan väliin ja napsautamalla sormia kortti ilmestyy pakan pääl-

limmäiseksi, kerta toisensa jälkeen kyseinen kortti laitetaan pakan väliin ja se ilmestyy aina takaisin pakan päälle.

Tie tähtiin

Nykyään Jere on kiinnostunut kehittämään omia illuusioita korteilla. Myös hänen tietotaitonsa korttitaikuuksessa on jo hyvin korkealla, mutta uusia temppuja tulee opeteltavaksi silloin tällöin.

– Vaikka kaikki perustemput onnistuvatkin silmät kiinni, koko ajan keksitään uusia ja toinen toistaan mielenkiintoisempia illuusioita, joita on mukava opetella.

Jeren menestyminen on monien harjoittelutuntien ansiota. Mestari vinkkaakin, että on olemassa paljon erilaisia dvd:itä ja kirjoja, joista voi oppia useiden temppujen salaisuudet. Korttitaikurin mukaan on myös tärkeää omistaa hyvät pelikortit, jotta temput onnistuvat paremmin.

– Sitä ei aluksi ajattele, mutta tässäkin harrastuksessa laatu on tärkeää, Jere Palmu vakuuttaa.

Riku Tulkki

Kuva Jere Palmun arkistosta

Jere Palmu.

Osta sukuseuran tuotteita

Hannu Tulkki: Virolahden Tulkkien kuusi sukupolvea

Hinta 10 euroa + postikulut

Vaakunataulu

Virolahden Tulkit -sukuseuran värillinen, A4-kokoinen, kullanvärinen kehyksin varustettu vaakunataulu. Hinta 5 euroa/kpl.

Kahviservetit

Sukuseuran vaakunalla varustettuja, tyylikkäitä kahviservettejä. Kata merkkipäivien tai muiden juhlien kahvipöytä tyylikkääksi serveteillä, joihin on painettu oman sukuseurasi hieno vaakuna. Servetit myydään 20 kappaleen pakkauksissa. Hinta 8 euroa/pakkaus.

Häviävää kylää -kirja

Santeri Tulkin aikanaan kirjoittama kuvaus Yläpihlajan kylästä ja sen asukkaista on tärkeä ja arvokas perusteos jokaiselle suvun kotikylästä ja omasta suvustaan kiinnostuneelle. Sukuseuran julkaisema, ulkoasultaan näyttävä kirja on painettu Gummeruksen kirjapainossa. Jäännösvaraston kappalehinta on alennettu 5 euroksi. Postituskuluina peritään 3 euroa.

Sukuseuran pinssi

Sukuseuramme vaakunakilvestä on valmistettu rintamerkki eli pinssi. Merkin punaisella emalipohjalla on kultainen leijonankäpälä, kuten vaakunassammekin. Koko on 11 x 12 mm. Hinta 8,50 euroa + postimaksu.

Lehtemme irtonumerot

Virolahden Tulkit -lehteä on ilmestynyt tätä ennen seitsämäntoista numeroa. Vanhoja numeroita on vielä rajoitetusti jäljellä. Niitä voivat niin suvun jäsenet kuin muutkin kiinnostuneet ostaa. Hinta 3 euroa ensimmäinen kpl, 2 euroa seuraavat samalla kerralla ostettuina. Postimaksu lisätään.

Kaikkia tuotteita saa ostaa Kalle J. Tulkilta, puh. (05) 289 730, 050 410 5225 tai kalle.tulkki@pp.inet.fi.

Tulossa:

Virolahden Tulkkien T-paita sukuseuran tekstillä ja vaakunakilvellä. Värät: musta ja vaaleanharmaa, koot: S - XXXL. Varaukset ja tiedustelut: Juha Tulkki puh. 044 304 6230 tai sähköpostilla: juha.tulkki@pp.inet.fi

Isännänviiri uudelleen

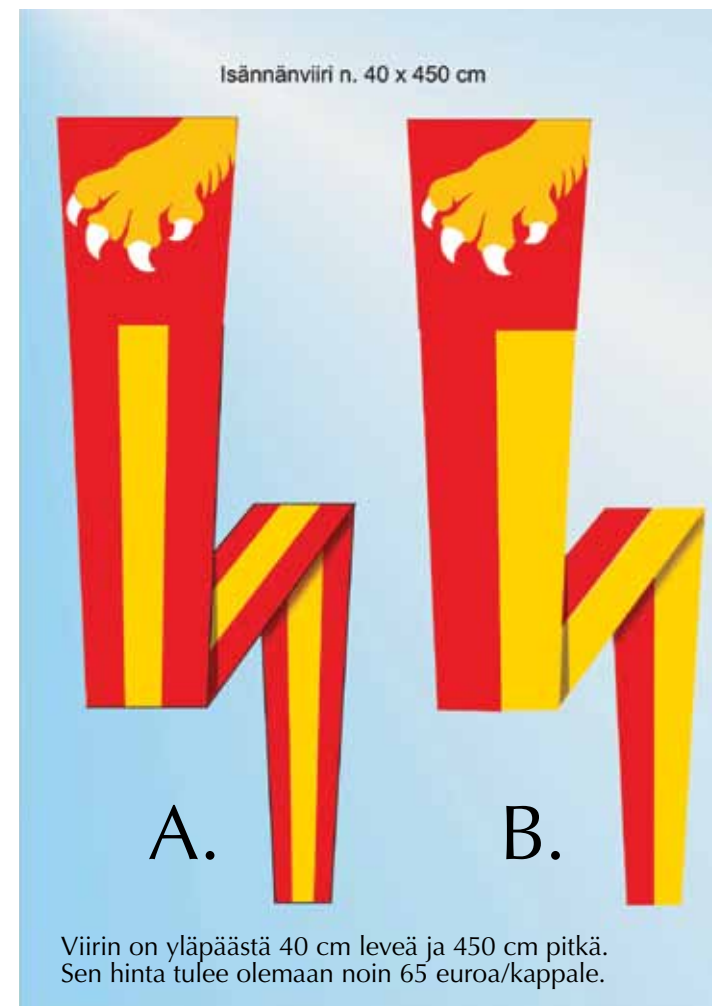
Edellisessä lehdessämme n:ro 17 oli isännänviiriin tullut yllä oleva väärästä suunnasta työntyvä leijonankäpälä.

Edellisessä lehdessämme esiteltiin Virolahden Tulkkien sukuseuran isännänviiristä kaksi vaihtoehtoa. Viiriin oli valitettavasti tullut leijonan käpälä, joka työntyy kuva-alaan väärästä suunnasta. Suoraan oikealta tuleva käpälä kuuluu Aapo K. Tulkin rekisteröityyn sukuvaakunaan. Virolahden Tulkkien sukuseuran vaakunassa käpälä työntyy vaakunakilpeen ylhäältä oikealta. Pahoittelemme viirin suunnittelijalle tapahtunutta erehdystä.

Viereisessä kuvassa on kaksi vaihtoehtoa sukuseuran isännänviiriksi. Mikäli ilmoitat halukkuutesi ostaa Virolahden Tulkkien isännänviirin, äänestä samalla kumman viirin (A vai B) haluaisit.

A lustavat tilaukset ja äänestysvalinta (A vai B) lähetetään Kalle J. Tulkille osoitteeseen Pilkkimiehentie 6, 48800 Karhula, puh. 050 410 5225 tai sähköpostilla: kalle.tulkki@pp.inet.fi.

Virolahden Tulkkien vaakunan kilvessä oleva leijonankäpälä määritellään vaakunaselityksessä seuraavasti: "Punaisella kilvellä vasemmasta yläkulmasta työntyvä kultainen hopeakyntinen leijonankäpälä."

Viirin on yläpäästä 40 cm leveä ja 450 cm pitkä. Sen hinta tulee olemaan noin 65 euroa/kappale.

Tärkeitä päiviä

Maija Leena Anna-la (os. Liukkonen) täytti 70 vuotta 22.1.2011. Päiviä juhlittiin perheen parissa. Kuvassa Maija ja Veikko Annala Tallinnassa syksyllä 2011.

Kuva Jaakko Liukkonen

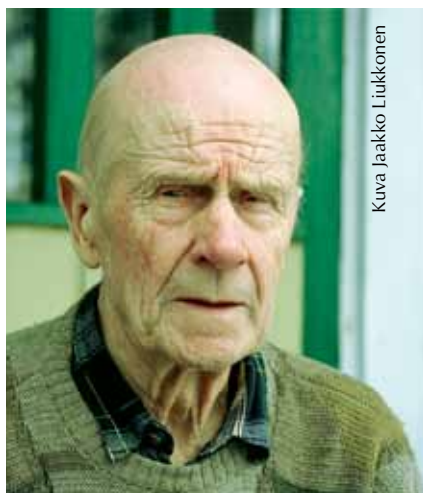
Kati Sipilä (os. Nieminen) ja Lauri Sipilä vihittiin Virolahden kirkossa 3.9.2011. Hääjuhlat pidettiin Pihlajan Mäkipirtillä.

Kuva Mika Kimmo

Hääkuvassa Toni Värrä ja Eija Löytömäki 5.8.2011 Kotkan Sapokassa. Juhlat pidettiin hääparin kotona Haminassa.

Kuva Mika Värrä

Kuva Jaakko Liukkonen

Sukuseuran vanhin Taisto Liikkanen täytti 95 vuotta 20.2.2012.

Kuva Foto Jatta, 1962

Lähetä tälle palstalle kuvia suvun juhlista, ristiäisistä, rippijuhlista, häistä, syntymäpäiviltä tai jostain muusta tärkeästä tapahtumasta. Liitä mukaan kuvassa olevien henkilöiden nimet ja muut tiedot. Kuvat ja tekstit voit lähettää kirjeenä tai sähköpostissa Jaakko Liukkoselle tai kenelle tahansa hallituksen jäsenelle. Osoitteet löytyvät sivulta 63.

Tuula ja Kalle J. Tulkki viettävät kultahääpäiväänsä 16.9.2012. Matkalla, ei vastaanottoa.

Helga Hytti (os. Tulkki) täytti 70 vuotta 17.2.2011. Jussi Hytillä sama määrä vuosia tuli täyteen 6.11.2010. Kuva on otettu Hytin pihalla Virojoella syksyllä 2010.

Kuva Ville-Veikko Tulkki

In memoriam

Jäsenemme **Aapo Kalervo Tulkki** kuoli 16.11.2011 Helsingissä. Hän oli syntynyt Jaalassa 18.12.1921 ja kuului Tahvo Tahvonpoika Tulkin sukuhaarassa Mikko Tahvonpoika Tulkin sukuun.

Ritva Raili Elsa Olivia Venesmaa Kristiina Tahvontytär Lahden sukuhaarasta ja Tuomas Juhonpoika Lahden suvusta kuoli 11.6.2011 Virolahdella. Hän oli syntynyt 22.1.1926 Virolahdella.

Helli Lahja Haaja kuoli 28.4.2012 Virolahdella. Hän kuului myös Tahvo Tahvonpoika Tulkin sukuhaarassa Mikko Tahvonpoika Tulkin sukuun. Hän oli syntynyt Virolahdella 7.8.1921.

Aapo Tulkki 1921–2011

Aapo Tulkki syntyi Jaalassa 18.12.1921 kansakoulunopettaja August Tulkin ja vaimonsa Saiman, os. Alastalo, kolmantena lapsena. Lapsuuden aika kului Salpausselän harjumaisemissa Paljakan kylässä, Vuohijärven suurten järvenselkien äärellä. Suomi oli juuri itsenäistynyt. Isänsä vapausodan tarinat muokkasivat mielen hyvin isänmaalliseksi, jollaisena se säilyikin läpi koko elämän. Paljakan koulu vaihtui Kouvolan yhteislyseoon. Koulu keskeytyi talvisodan pommituksiin ja pian saapuneeseen palvelukseenastumismääräykseen.

Joulukuun 7. päivänä 1939 alkoi 17-vuotiaan Aapo Tulkin asepalvelus Ilmasotakoulun ohjaajakurssilla Kauhavalla. Peruskoulutusta seurasi jatkokoulutus erityyppisiin lentokonein ja sen päätyttyä siirto Lentolaivue 14 Tiiksjärvelle Vienan Karjalaan. Korpitukikohtaan sijoitetun laivueen ykköslentueessa oltiin tosi toimissa, sotalentoja kertyi Aapolle toista sataa. Juhannuksena 24.6.1944 Aapo vihittiin avioliittoon nuoruuden rakkautensa Hannan kanssa. Sota-aika ei ollut esteenä elämän tärkeimmälle päätökselle – "...kaikki on kuitenkin korkeimman käress". Se oli kodin elämäniänsä, joka kantoi myös eri vaiheissa myöhemminkin.

Sodan jälkeen Kouvolan koti vaihtui Helsinkiin, Viiskulman vuokra-asuntoon, josta tuli tulevan ison perheen asunto vuosikymmeniksi. Sotakavereiden yhteisillä bisneksillä, tauluilla ja henkivakuutuksilla alkoi uusi elämänura. Soteva, Uusi Suomi, Ilmo ja SEK olivat välivaiheita. Oy Seitsemän Ab perustettiin vuonna 1953. Tässä oli Aapo Tulkin elämänuran alku - ensin yhtenä seitsemästä osakkaasta, sittemmin toimitusjohtajana ja hallituksen puheenjohtajana. Yrityksiä perustettiin, ja uusia toimia kokeiltiin. Mittakaavaltaan suurin

näistä oli charterlento-yhtiö Oy Finlantic Ab, joka rahtasi vuosia tavaraa ja ihmisiä maapallon joka kolkalle. Valitettavasti toiminta keskeytyi, resursseja olisi tarvittu paljon enemmän. Seitsemänmainos säilyi pilarina, uusia toimistoja syntyi yrityskaupoissa – Aspekti, Interlink,

Mediapalvelu, Mainostoimi, Seitsemänpaino ja Amerikkaan Seven Ad Inc ja joku muukin. Luku seitsemän toistui Aapon elämän kaikissa käänteissä. Yrityksistään Aapo Tulkki luopui vuonna 1984.

Eläkevuodet Floridassa olivat silti täynnä toimintaa, uusien omien tuontitartikkelien ohella Aapo toimi sotaveteraanien yhdistyksen puheenjohtajana. Paluu kotimaahan oli lopulta dramaattinen – puolison vakavan sairauskohtauksen vuoksi jouluyönä 1997 hätälennolla takaisin Suomeen. Puolison kuoltua 2002 oli aikaa päivittäin kirjoittamiselle. Kirjoja ja kirjoituksia syntyi, kunnes silmärappeumat muodostuivat työlle esteeksi. Aapo Tulkin usein käyttämä tunnuslause oli "Jokainen päivä on uusi mahdollisuus". Hänen hämmästyttävä työuransa oli tästä esimerkillinen osoitus. Aapo sairastui vakavasti, ja kuoli 16.11.2011. Pilvenveikkojen perustajajäsenen hautajaistilaisuutta kunniotti läsnäolollaan kuusi harmaapäistä sotalentäjää tummissa puvuissaan, kunniamerkkeineen. Laskevat yhdessä Finlandia-hymnin soidessa ruusun arkulle ja tekivät upseerikumarruksen. Sotaan lähdöstä oli kulunut tasan 72 vuotta. Oli joulukuun 7. päivä 2011.

Jukka T. Tulkki

Virolahden Tulkkien sukuseuran hallitus 2009–2013

Valittu varsinaisessa sukokokouksessa 1.8.2009

Hallitus piti kokouksen 2.4.2011 rahastonhoitaja Kalle (keskellä) ja Tuula Tulkin luona Karhulassa.

Puheenjohtaja:

Heikki Anton Tulkki

Juho Sipinpoika Tulkin eli Liikkasen sukua, Mikko Sipinpoika Tulkin eli Krouvin sukua sekä Maria Antintytär Tulkin sukua eli Antti Mikonpoika Talsin / Tulkin haaraa
Laivalahdenkaari 26 B 21, 00810 Helsinki
Käsi puh. 040 558 8737
heikki.tulkki@kolumbus.fi

Varapuheenjohtaja:

Marjatta Haaja-Seppälä

Maria Juhontytär Lahden sukua eli Elias Eerikinpoika Haajan haaraa sekä Mikko Tahvonpoika Tulkin sukua
Välipellonkuja 7, 49510 Husula
Käsi puh. 040 747 4118
marjatta.haaja-seppala@kympp.net

Sihteeri:

Liisa Ahonen

Eerik Sipinpoika Tulkin sekä Juho Juhonpoika Tulkin sukua
Tammistonkatu 15 B 30, 01520 Vantaa
Käsi puh. 050 367 6052
liisa.ahonen@kolumbus.fi

Muut hallituksen jäsenet:

Jaakko Liukkonen

Sukuseuran lehden päätoimittaja
Eerik Sipinpoika Tulkin sukua
Punakiventie 3 as. 41, 00980 Helsinki
Puh. (09) 321 4661 kotiin
Käsi puh. 0400 489 285
jaakko.liukkonen@netti.fi

Juha Tulkki

Eerik Sipinpoika Tulkin ja Juho Juhonpoika Tulkin sekä Anna Tahvontytär Tulkin sukua
Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja
Käsi puh. 044 304 6230 tai 0400 754 676
juha.tulkki@pp.inet.fi

Jukka T. Tulkki

Mikko Tahvonpojan sukua
Pohjoiskaari 40 as. 7, 00200 Helsinki
Käsi puh. 050 571 0010
jukka.tulkki@welho.com

Reetta Väänänen

Helena Antintytär Nopasen sukua eli Eerik Matinpoika Nopasen haaraa
Suokatu 24 A 40, 70100 Kuopio
Käsi puh. 0440 697 233
reetta.vaananen@gmail.com

Virolahden Tulkkien vaakuna
Suunnittelija Tero Tulkki

Seuraava sukukokous
pidetään 3.8.2013 Haminassa.